

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

EVANGELICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

**Srovnání právní úpravy související s fenoménem
komerčního sexuálního zneužívání dětí v ČR a
SRN**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor: Lucie Veverková, DiS.
Katedra: Katedra filosofie a teologie
Vedoucí práce: ThLic. Ing. René Milfait, Th.D.
Studijní program: Sociální práce, B7508
Studijní obor: Pastorační a sociální práce
Rok odevzdání: 2011

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci s názvem Srovnání právní úpravy související s fenoménem komerčního sexuálního zneužívání dětí v ČR a SRN napsal/a samostatně a výhradně s použitím uvedených pramenů.
2. Souhlasím s tím, aby byla zpřístupněna pro účely výzkumu a soukromého studia.

V Praze dne 28. 4. 2011

.....

Bibliografická citace

Srovnání právní úpravy související s fenoménem komerčního sexuálního zneužívání dětí v ČR a SRN: bakalářská práce / Lucie Veverková ; vedoucí práce: René Milfait – Praha 2011

Anotace

Tato práce pojednává o trestně právní úpravě z hlediska komerčního sexuálního zneužívání dětí (KSZD) v České republice a v Německu. Je to velmi závažné a i dnes jen velmi málo diskutované téma. Práce objasňuje pojem komerční sexuální zneužívání dětí a jeho formy (dětská prostituce, dětská pornografie a obchod s dětmi do sexuálního průmyslu). Dále ještě objasňuje následky a rizikové faktory. Pro trestně právní úpravu je důležité představit i typologii pachatelů a jejich příklady. Jednotlivé formy komerčního sexuálního zneužívání jsou v další kapitole řešeny z hlediska trestního práva ČR. Pomocí trestního zákoníku a komentáře k němu jsou popsány jednotlivé trestné činy, které s touto problematikou souvisejí. Na právní úpravu v ČR navazuje kapitola zabývající se trestnými činy, jak jsou popsány v Německém trestním právu. Vše uzavírá právě srovnání jednotlivých paragrafů, které souvisí s komerčním sexuálním zneužíváním dětí, jak z německého, tak i z českého trestního zákoníku. Práce přispívá k vzájemnému porozumění v oblasti česko-německé spolupráce při předcházení a potírání fenoménu KSZD. Rovněž ukazuje, jak trestně právní úpravy reagují na zkušenosti a dokumenty v rámci tohoto fenoménu.

Klíčová slova

komerční sexuální zneužívání dětí, dětská prostituce, dětská pornografie, obchod s dětmi, pachatelé, rizikové faktory, mezinárodní dokumenty, trestné činy, trestně právní úprava v ČR, trestně právní úprava v SRN.

Comparison of enactments related to Kid's Commercial Sexual Abuse phenomenon in Czech Republic and Federal Republic of Germany

Annotation

This paper discusses criminal enactment in light of kid's commercial sexual abuse in Czech Republic and Federal Republic of Germany. It is very weighty and very few disputed subject also today. Paper shows up the kid's commercial sexual abuse conception and its forms (kid's prostitution, kid's pornography and kid's slavery to sex industry). Further it shows up implications, and risk elements. For criminal enactment it is highly relevant presenting the typology of offenders and their examples. Particular forms of the kid's commercial sexual abuse are unravelled in light of crown-law in Czech Republic. By force of criminal code and commentaries to the code the particular criminal offences related to this problem are described. To the enactment in Czech Republic a section handling the criminal offences described in German crown-law is connected. Everything is comprised by confrontation of particular paragraphs related to kid's commercial sexual abuse from German and Czech criminal codes respectively. The paper supports mutual understanding in the area of Czech-German cooperation in the prevention and abatement of kid's commercial sexual abuse phenomenon. It also shows how crown-law modifications react to practice and legal instruments in terms of this phenomenon.

Keywords: kid's commercial sexual abuse, kid's prostitution, kid's pornography, kid's slavery, offenders, risk factors, implication, international muniments, criminal offences, crown-law format in Czech Republic, crown-law format in Federal Republic of Germany.

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu ThLic. Ing. Renému Milfaitovi, Th.D. za jeho odborné vedení, poskytnuté cenné rady, za čas a vstřícné jednání při zpracování mé bakalářské práce.

Dále děkuji svým nejbližším za jejich toleranci, pochopení a podporu.

Lucie Veverková, duben 2011

Obsah

ÚVOD	7
1 FENOMÉN KOMERČNÍ SEXUÁLNÍ ZNEUŽÍVÁNÍ DĚTÍ.....	8
1.1 DĚTSKÁ PROSTITUCE	9
1.2 OBCHOD S DĚTMI ZEJMÉNA DO SEXUÁLNÍHO PRŮMYSLU	10
1.3 DĚTSKÁ PORNOGRAFIE	11
1.4 DEFINICE DÍTĚTE	13
1.5 NÁSLEDKY	13
1.6 RIZIKOVÉ FAKTORY	15
1.7 PACHATELÉ	17
1.7.1 <i>Typologie pachatelů</i>	17
1.7.2 <i>Příklady pachatelů</i>	20
2 PRÁVNÍ ÚPRAVA V ČESKÉ REPUBLICE.....	22
2.1 TRESTNĚ PRÁVNÍ ÚPRAVA V ČR.....	22
2.1.1 <i>Trestné činy v souvislosti s dětskou prostitucí</i>	23
2.1.2 <i>Trestné činy v souvislosti s obchodem s dětmi</i>	31
2.1.3 <i>Trestné činy v souvislosti s dětskou pornografií</i>	34
3 NOVÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA SRN.....	41
3.2 ZLOČINY V SOUVISLOSTI S DĚTSKOU PROSTITUCÍ.....	41
3.2 ZLOČINY V SOUVISLOSTI S OBCHODEM S DĚTMI	48
3.3 ZLOČINY V SOUVISLOSTI S DĚTSKOU PORNOGRAFIÍ.....	52
4 SROVNÁNÍ JEDNOTLIVÝCH TRESTNÝCH ČINŮ PODLE ČESKÉHO A NĚMECKÉHO TRESTNÍHO ŘÁDU	58
4.1 TRESTNÉ ČINY V SOUVISLOSTI S DĚTSKOU PROSTITUCÍ	58
4.2 TRESTNÉ ČINY V SOUVISLOSTI S OBCHODEM S DĚTMI	59
4.3 TRESTNÉ ČINY V SOUVISLOSTI S DĚTSKOU PORNOGRAFIÍ	60
ZÁVĚR	62
SEZNAM LITERATURY	63

Úvod

Sexuální zneužívání dětí ať už komerční nebo ne, bylo dlouho tabuizované téma. I postavení dětí bylo jiné, než je dnes. Ke změně hraje důležitou roli vydávání a přijímání mezinárodních dokumentů, které upravují dětská práva. Tyto dokumenty se odrážejí v právech jednotlivých zemí, které je podepíší. Práci jsem zpracovávala na základě studia odborné literatury, elektronických zdrojů a také na základě zkušeností, které jsem nabyla během praxe v česko-německém pohraničí.

Cílem této práce je poskytnout základní informace o problematice komerčního sexuálního zneužívání dětí, a sice s důrazem na trestně právní úpravu v České republice a v Německu a jejich srovnání. Při srovnávání jsem postupovala tak, že jsem nejprve uvedla ke každé zemi jednotlivé paragrafy a poté jsem je porovnávala mezi sebou. Předpokládám, že v Německu mají vyšší tresty, když většina pachatelů jezdí konat toto násilí na dětech do České republiky. Tento dojem jsem nabyla během praxe v česko-německém pohraničí.

Nejprve je nutno představit pojem komerčního sexuálního zneužívání dětí, dále také následky, rizikové faktory, pachatele, protože toto všechno souvisí s trestně-právní úpravou. Ve druhé kapitole popisují a ozřejmují jednotlivé paragrafy trestných činů z českého trestního zákoníku, které se vážou k tomuto tématu. Třetí kapitola opět pojednává o trestných činech, ale z Německého trestního zákoníku. Čtvrtá kapitola vše uzavírá srovnáním jednotlivých paragrafů, které se týkají komerčního sexuálního zneužívání dětí, jak z českého, tak německého trestního zákoníku.

Téma srovnání trestněprávní úpravy související s fenoménem komerčního sexuálního zneužívání dětí v ČR a SRN jsem si vybrala, protože jsem chodila na seminář, který se věnoval komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí. Do tohoto tématu jsem hlouběji pronikala především díky praxi v organizaci Karo, která právě operuje na česko-německém pohraničí. Myslím, že právě tento problém je nejpálčivější na tomto území.

1 Fenomén komerční sexuální zneužívání dětí

Dříve než se dostanu k hlavnímu tématu této práce, totiž k trestně právní úpravě ČR a SRN, která souvisí s fenoménem komerční sexuální zneužívání dětí (dále jen KSZD), vyjasním, co se tímto fenoménem rozumí a koho považujeme za dítě.

Fenomén KSZD se v anglické literatuře označuje jako „Commercial Sexual Exploitation of Children” a do češtiny přeloženo to znamená komerční sexuální zneužívání dětí.¹ Tento problém se definuje jako *„použití dítěte pro sexuální účely výměnou za peníze nebo odměnu v naturáliích mezi dítětem a zákazníkem, dítětem a prostředníkem nebo dítětem a agentem nebo jinými osobami, které vydělávají na obchodu s dětmi pro tyto účely.”*² Tato definice vznikla ve Stockholmu v roce 1996, kde se konal 1. světový kongres o komerčním sexuálním zneužívání dětí.

Jak se často uvádí, největším problémem sexuálního násilí páchaného na dětech je fakt, že se jedná o porušení lidských práv, v tomto případě porušení práv dětí. Práva dětí bychom měli chránit my dospělí, a přesto jsme to opět my, kdo je porušují na nejrůznějších rovinách. Jedná se o porušení lidské důstojnosti, která náleží každému, už jen proto, že je člověk. Degraduje dítě, na pouhý prostředek ukájení potřeb dalšího člověka. Stává se zbožím, které se dá koupit nebo směnit za jiné.

V rámci KSZD se ještě rozlišují tři formy: dětská prostituce, obchod s dětmi do sexuálního průmyslu a dětská pornografie. Tyto jednotlivé formy dále více přiblížím už jen proto, že hrají důležitou roli v úpravě trestního práva, resp. znění jednotlivých paragrafů, jak v našem tak i v německém trestním zákoníku.

¹ MILFAIT, René. Komerční sexualizované násilí na dětech. Praha : Portál, 2008. 216 s. ISBN 978-80-7367-320-8. str. 10

² VANÍČKOVÁ, Eva. Dětská prostituce. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 136 s. ISBN 80-247-1138-9. str. 25

1.1 Dětská prostituce

Jedná se o „*zjednání nebo nabízení služeb dítěte k provádění sexuálních aktů za peníze nebo jakoukoli jinou odměnu.*“³

Nejprve uvedu, co znamená jiná odměna. Mnohdy se jedná o materiální zajištění potřeb dítěte nebo jeho rodiny, nebo jen nějaké bonbony, hračky, které si děti přejí mít. Možností je spousta a záleží pouze na dítěti a pachateli, nebo na pachateli a prostředníkovi, co si smluví jako odměnu.

Dětská prostituce se týká jak chlapců, tak i dívek. Chlapci jsou většinou najímáni k homosexuálním stykům, nebo do pornografického průmyslu. Chlapecká prostituce se děje většinou velmi diskrétně a nenápadně. Později když chlapci odrostou tak se sami stávají naháněči nových chlapců. Nejčastěji je shánějí u plaveckých bazénů, na koupalištích, ale také na veřejných záchodcích.⁴

Dívčí prostituce je většinou heterosexuální, a nejčastěji se s ní můžeme setkat na ulici nebo v klubech, zatím co chlapecká prostituce je spíše privátní záležitost, nevystavují se na ulici.

K tomuto tématu se váže Úmluva Rady Evropy o ochraně dětí před sexuálním vykořisťováním a sexuálním zneužíváním (2007), samozřejmě sem patří i Úmluva o právech dítěte (1989), Opční protokol OSN o obchodování s dětmi, dětské prostituci a dětské pornografii (2002). Naše právní úprava nezná trestný čin dětské prostituce, ale trestný čin Kuplířství podle § 189 a další trestné činy, které podrobněji uvádím později. Stejně tak i německá právní úprava nezná trestný čin dětská prostituce, ale zná trestný čin kuplířství a další.

Z praxe znám příběh Kačky (osobní údaje, které neovlivní příběh, jsou samozřejmě změněny), která se prodávala na ulici. Ve dvanácti letech utekla z domova, protože si jí nikdo nevšímal. Na útěku se jí zmocnili dva Romové a

³ MILFAIT 11.

⁴ Srov. VANÍČKOVÁ, Dětská prostituce 26.

prodali ji do night-clubu, kde také zažila svůj první pohlavní styk. Odtud se dostala do nějaké rodiny. Tam musela šlapat na ulici před jejich domem. Po nějaké době ji našla policie a odvezla do výchovného ústavu. Zase utekla a dostala se pod vliv pasačky a jejího přítele, kteří jí brutálně bili, a vykořisťovali. Po nějaké době a jednom těhotenství, kontaktovala organizaci Karo, kde jí pomohli. V současné době žije v Německu i se svým synem a do Čech se už vrátit nechce.

Na tomto příběhu se ukazuje jak jednotlivé formy KSZD spolu souvisí, jedno bez druhého mnohdy nejde. Tato dívka byla zneužívaná k prostituci a bylo s ní i obchodováno do sexuálního průmyslu.

1.2 Obchod s dětmi zejména do sexuálního průmyslu

Protokol o prevenci, potlačování a trestání obchodu s osobami, zejména ženami a dětmi (Palermo 2000) obsahuje první mezinárodně všeobecně uznávanou definici obchodování s lidmi.

Obchodováním s lidmi se rozumí najímání, doprava, přeprava, přechovávání nebo získávání osob za účelem jejich vykořisťování, a to za použití násilí, pohrůžky násilím nebo jiných forem nátlaku, únosu, lsti, podvodu, zneužití moci nebo stavu bezbrannosti, anebo poskytnutím či přijetím finančních prostředků nebo jiného prospěchu k získání souhlasu osoby vykonávající dozor nad jinou osobou. Vykořisťování zahrnuje zejména kořistění z prostituce jiných nebo z jiných forem sexuálního využívání, z nucených prací nebo služeb, z otroctví, nevolnictví nebo odstraňování orgánů.

Obchodování s dětmi je globální problém a týká se všech zemí, většinou se ale jedná o osoby vytlačené na okraj společnosti, které se takto snaží získat nějaký zisk.⁵

Obchodovat s dětmi se může i pro jiné, než jen pro sexuální účely. Jako je např. adopce, prodej orgánů, dětská práce nebo jsou děti zneužívány jako vojáci

⁵ MILFAIT 14, 30.

v ozbrojených konfliktech. Dítě může být obchodováno jak vlastními rodiči, tak i blízkými osobami nebo cizími lidmi.

Náš trestní zákoník vymezuje trestné činy proti svobodě. Jedná se o trestní čin Obchodování s lidmi, trestný čin svěřeni dítěte do moci jiného, trestní čin zbavení osobní svobody a trestný čin zavlčení. Německý trestní zákoník obsahuje několik trestných činů k tomuto tématu, především obchod s dětmi, obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování atd.

Jeden ze všeobecně známých příkladů obchodu s lidmi: Ať dívka či chlapec jedou na nějakou brigádu do zahraničí, může se stát že, bude prodán do sexuálního průmyslu. Mnohdy jsou dívky najaté na focení spodního prádla nebo tancování v klubech či něco podobného. Myslí si, že za hranicemi udělají kariéru modelek. Po dojetí na místo jsou jim odebrány osobní doklady a jsou nuceny provozovat sexuální styky, dokud takzvaně nevydělají na zpáteční cestu, nebo jsou rozprodávány do dalších klubů.

1.3 Dětská pornografie

Existuje obrazová pornografie, která je definována jako *„zobrazení dítěte při výslovné sexuální činnosti, skutečné nebo simulované, nebo vystavování pohlavních orgánů pro sexuální uspokojení uživatele; zahrnuje výrobu, rozšiřování nebo používání takového materiálu.“*⁶

Dále může být zvuková pornografie *„používání jakýchkoli zvukových prostředků užívajících dětský hlas, skutečný nebo simulovaný, za účelem sexuálního uspokojení uživatele, a zahrnuje výrobu, rozšiřování nebo používání takového materiálu.“*⁷

Toto se odráží v právní úpravě, kdy trestní zákoník upravuje šíření pornografie, výrobu a jiné nakládání s dětskou pornografií a zneužití dítěte k výrobě pornografie. Mnozí uživatelé pornografie se hájí tím, že se jedná o umění. Je

⁶ MILFAIT 12.

⁷ MILFAIT 12.

velmi těžké najít hranici mezi pornografií a uměním. Dále se k tomuto tématu vztahují další dokumenty, jako např. Úmluva Rady Evropy o ochraně dětí před sexuálním vykořisťováním a sexuálním zneužíváním, Úmluva Rady Evropy ke kybernetickému zločinu. Náš trestní zákoník k tomu tématu uvádí trestné činy šíření pornografie, výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií a zneužití dítěte k výrobě pornografie. Německý trestní zákoník uvádí podobné trestní činy jako český trestní zákoník. Problém dětské pornografie je v tom, že dětský aktér se celý život obává, kdy se pornografické dílo s jeho osobou objeví. Obává se, že to uvidí jeho známí a co si pomyslí.

Vzhledem k technickému rozvoji se dětská pornografie šíří prostřednictvím internetu. Podle dvouleté studie *„je slovo sex absolutní jedničkou v termínech vkládaných do okének internetových vyhledávačů, slovo porno se drží na čestném čtvrtém místě.“*⁸ Nevětšími konzumenty pornografie je mládež. Což je celkem překvapivé, ale je to spojeno se sexuální výchovou, kdy škola a rodiče ve většině případů selhávají, a tak se dospívající děti snaží sehnat informace tímto způsobem. Platí to, jak pro dívky, tak i pro chlapce stejně.⁹

Příběh, který napsal sám život: když se Pavel narodil, rodiče už spolu nežili. Chlapec zůstal v péči matky, ale otcovi se to nelíbilo, a tak se o chlapce začali přetahovat. Pavel tuto atmosféru nasával a později se jí naučil i využívat. Maminka si našla nového přítele a jejich finanční situace se velmi změnila. Pavel se díky novým finančním možnostem mohl věnovat svému koníčku – motorkám. Dalším koníčkem bylo plavání se svojí partičkou kamarádů. Jednou ve sprchách za ním přišel jeden neznámý mladý muž, který působil jako dohazovač, a vynutil si na něm sexuální službu a ne jednou. Tento akt vyšel najevo a byl soudně projednán. V reakci na samotné zneužití ale i na soudní projednávání, se chlapec hodně zhoršil ve škole. Po čase se zase Pavel začal vracet do stejného bazénu. Byl kontaktován novým dohazovačem, a nechává se

⁸ VANIČKOVÁ, Eva. Dětská prostituce 28.

⁹ VNIČKOVÁ, Eva. Dětská prostituce 28

dobrovolně najmout k fotografování aktů. Zúčastnil se asi čtyř sezení a za každé dostal 400,- Kč. Pro Pavla tyto peníze samozřejmě neměli žádný význam.¹⁰

Poté, co jsem představila formy fenoménu KSZD, uvedu, kdo se právně řadí mezi děti.

1.4 Definice dítěte

Na pomoc jsem si samozřejmě vzala Úmluvu o právech dítěte, kde se uvádí, že „*dítětem se rozumí každá lidská bytost mladší osmnácti let, pokud podle právního řádu, jenž se na dítě vztahuje, není zletilosti dosaženo dříve.*“¹¹ Tímto jsem vyjasnila, co je možné si představit pod pojmem dítě, a v této práci bude vždy pod tímto pojmem rozuměna výše uvedená definice.

Ještě než se zde budu věnovat pachatelům a rizikovým dětem, situacím a faktorům, které jsou důležité pro právní úpravu, musím zde uvést také následky KSZD. Následky jsou především psychického charakteru a chci je zde zmínit zejména proto, že mnohdy dochází ještě během vyšetřování a líčení k dalším traumatizacím obětí.

1.5 Následky

Nejzávažnější následky komerčního sexuálního zneužívání jsou v oblasti psychické i sociální. Toto zneužívání působí na děti dlouhodobým stresem, který může vést až k psychické smrti osobnosti. Zničí se sebeúcta a

¹⁰VANÍČKOVÁ, Eva ; PROVAZNÍK, Kamil; HADJ-MOUSSOVÁ, Zuzana. *Sexuální zneužívání dětí I.díl*. Praha : Karolinum, 1997. 82 s. ISBN 80-7184-479-9. Str. 45-46.

¹¹ *Informační centrum OSN v Praze* [online]. 1989 [cit. 2011-04-15]. Úmluva o právech dítěte. Dostupné z WWW: <<http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/umluva-o-pravech-ditete.pdf>>.

sebehodnocení. Tento stres také vede ke zhoršení vztahů v rodině, společnosti i zaměstnání.¹²

Mezi specifické následky patří: fyzické následky, kterými jsou např. různá zranění přímo v oblasti genitálií, možnost nákazy pohlavně přenosných nemocí, otěhotnění. Ty se mohou v určité míře napravit nebo vyléčit. Ale rány na duši zůstávají - ty se nezahojí nikdy.

Psychické následky se dělí do dvou skupin:

- Krátkodobé - projevují se emoční reakcí, strachem, nepřátelstvím, nápadným sociálním chováním a také psychosomatickými poruchami.
- Dlouhodobé - nastupují až po několika letech a mohou mít charakter depresivních poruch, sebepoškozování, závislostí, a také mohou být trvalého charakteru.¹³

Obojí je často doprovázeno pocitem méněcennosti a ztrátou vlastní hodnoty. Samy sobě se hnusí. Také mají problémy s navazováním vztahů s druhými lidmi a trpí vysokou nedůvěrou k lidem.

Často odborníci uvádějí, že děti, na kterých bylo páčáno komerční sexuální násilí, jsou srovnatelně traumatizovaná jako lidé, kteří prožili např. leteckou katastrofu.

Traumatizace se dělí na primární a sekundární. Primární traumata vycházejí ze sociálního prostředí, ve kterém se děti nacházejí. Projevují se odmítáním sociálního kontaktu až přerušením kamarádských vztahů. Sekundární traumata znamenají sexuální násilí. Mezi něž patří vynucování sexu bez ochrany, znásilnění, tělesné tresty za neuposlechnutí příkazu, různé formy mučení a

¹² MILFAIT 60.

¹³ MILFAIT 64.

sadomasochistické praktiky. Nad tím vším převládá psychické násilí, které spočívá v ovládnutí oběti.¹⁴

Traumata mohou pocházet od nerůznějších lidí, počínaje kuplíři až po policisty. Mohou být způsobeny i chováním lidí, kteří jim mají pomoci. Toto chování má formu neuctivého, ponižujícího či lhostejného chování.

K obětem je potřeba přistupovat velmi citlivě a obezřetně, abychom nezpůsobovali další traumata. Osobně, za nepřípustné považuji opakovaný výslech dětí – obětí KSZD. Výslech dítěte je potřeba dostatečně předem připravit a provést ho pouze jednou. Často se stává, že pokud dochází k opakovaným výslechům, nedostaneme požadované informace nebo si budou odporovat, protože oběť se snaží na vše zapomenout. Byla jsem svědkem opakovaného výslechu přímo u soudu, kde díky němu a dlouhé době mezi výslechy (v rádech let) docházelo k rozporům.

1.6 Rizikové faktory

Mezi hlavní pilíře rizikových faktorů uváděné v mnoha odborných dokumentech jsou: ekonomická chudoba, disfunkční a selhávající rodina, vlastní zkušenost se zneužíváním, vzestup kriminality atd.¹⁵

K známým rizikovým situacím s vysokým rizikem setkání se s potenciálním pachatelem nebo dohazovačem sexuálních služeb patří návštěva koupaliště. Tomu odpovídá i příběh v kapitole 1.3 Dětská pornografie. Tato situace ale může nastat i na jiných místech. Jimi např. jsou: veřejné záchody, okolí škol a místa kde je velká koncentrace dětí bez dozoru dospělých (např. sportovní hřiště, parky). Velmi častou situací, se kterou jsem se setkala v rámci praxe, je útěk z dětského domova. Vzhledem k tomu, že děti v tomto případě nemají prostředky na uspokojování svých potřeb, je často jedinou možností, jak se dostat k penězům – prostituce nebo pornografie. Pro některé děti je tento způsob přijatelnější alternativou, než krádež. Vědí, že krást se nemá.

¹⁴ MILFAIT 67.

¹⁵ MILFAIT 26.

V prostituci vidí možnost snadného výdělku. Je možné, že jim tento způsob přijde normální, protože se často setkáváme se sexualizovanými reklamami.

Dalším prvkem v případech jsou i moderní technologie – počítač a internet. Nabízí se tak poměrně snadný přístup k pornografii a naopak i přístup pedofilů k dětem. Na chatu nikdy nevíme, kdo se skrývá na druhé straně.

Rizikovými dětmi rozumíme ty děti, které ve své knize Komerční sexualizované násilí na dětech nazývá René Milfait *obětními typy*. Jedná se o děti, které jen velmi těžko říkají ne, jsou důvěřivé, mají nízkou sebedůvěru. Mohou být duševně zanedbané nebo to jsou děti, kterým chybí náklonnost, kterou jim pachatel projevuje.¹⁶

Největší riziko pro děti pochází z rodiny nebo z výchovného zařízení. Riziková rodina je charakteristická absencí rodičovské zodpovědnosti, možným vystavením různým formám domácího násilí, dlouhodobým stresem, sociální izolací. Rodiče nechodí s dítětem na pravidelné lékařské prohlídky, tolerují záškoláctví. U rodiče se často vykazují známky závislosti např. na alkoholu, drogách, hracích automatech atd.¹⁷

Neznamená to ale, že by všechny děti, které se ocitnou v prostituci, pocházely z takového prostředí. Osobně jsem poznala případy, kdy děti měly, jak rodinné, tak i materiální zázemí a přesto samy dobrovolně provozovaly prostituci, pro mě z neznámých důvodů. Domnívám se, že se jen nudily nebo si chtěly něco dokázat. Eva Vaníčková ve své knize Dětská prostituce uvádí, že jeden z důvodů dobrovolné prostituce je zábava, touha po dobrodružství, nebo ve skupině vyniknout a být v něčem lepší.¹⁸

Porozumění takovým rizikovým faktorům znamená jeden z důležitých pilířů prevence.

¹⁶ MILFAIT 26.

¹⁷ MILFAIT 27-28

¹⁸ VANÍČKOVÁ, Eva. Dětská prostituce 76.

Nyní načrtnu pachatele a jejich typologii důležitou pro vyšetřování a také jednotlivé příklady pachatelů.

1.7 Pachatelé

Obecně rozšířený omyl společnosti je, že pachatele trestných činů poznáme navenek. Ve většině případů komerčního sexuálního násilí se jedná o muže, René Milfait, uvádí, že až 85 %, kteří vypadali zcela běžně. Zbývající část pachatelů tvoří ženy, tedy 15 %. Je těžké si představit, že by ženy byly konzumenty prostituce dětí, jsou spíše spolupachatelky, které pachatelům napomáhají. V mnoha případech, se pachatelé chovají k dětem docela hezky a mile, nabízejí sladkosti nebo hračky a je velmi nesnadné, je rozpoznat od opravdových přátel dětí.¹⁹

Pachatelé jsou ve většině případů z blízkého sociálního prostředí a zprostředkovávají kontakt s konzumenty neboli zákazníky dětské prostituce. Pachatele dělíme podle nejrůznějších kritérií, jako jsou např. motivy, věk atp. Nechci zde opomenout ženy jako pachatelky, i když se tyto případy vyskytují jen zřídka. Často se o nich ani nedovíme, protože pro ženy je typický úzký kontakt s dětmi, a tak jejich chování nevzbuzuje podezření. V projevech brutality se ženy od mužů často neliší. Ženy pachatelky si ve svém chování uspokojují vlastní potřeby, jak sexuální tak i emocionální.²⁰

1.7.1 Typologie pachatelů

Jsou rozlišeny tři typy pachatelů, které se dopouštějí sexuálních násilných činů na dětech.

Nepoučení: jak už z názvu vyplívá, jde o lidi, kteří jsou špatně informováni o sexuální výchově. Když poznají, co způsobili, tak okamžitě ukončí své chybné chování.

¹⁹ MILFAIT 77.

²⁰ MILFAIT 97.

Opoždění: tito lidé zůstali v nějaké rané fázi sexuálního zrání. S dětmi se seznamují jako s vrstevníky i jejich praktiky jsou dětinské. Velmi často se nabízejí ke hlídání dětí nebo jako sportovní spoluhráči.

Sadisté: tito pachatelé se rádi kochají bolestí a strachem druhých. U nich můžeme pozorovat narůstající touhu o silnější zážitek.

Pokud se jedná o pedofily, tak ty můžeme nalézt ve všech těchto skupinách nebo také ne. Ne všichni pachatelé jsou pedofilové, a naopak ne všichni pedofilové ubližují dětem.²¹ Jak jsem již napsala výše, pachatelé nemají žádné vnější známky, jsou nenápadní, pocházejí z různých vrstev, mají i různé vzdělání.

Ještě zde uvedu rozdělení pachatelů, které je důležité pro vyšetřování těchto zločinů. Jedná se o dvě skupiny, které se ještě dále dělí. Jednou skupinou jsou pachatelé, kteří jsou motivováni situací. Vyznačují se tím, že své sexuální partnery mají i mezi dospělými, pachatelem na dětech se stane, až pokud má vhodnou příležitost. Nejde tedy o preferenci dětí, a počet obětí je nízký. Často volí oběti, které jsou bezmocné a jednoduché. Sem tedy patří:

Sexuálně vychýlený typ: děti sou pro něj v zátěžových situacích náhradou za sexuálního partnera. Disponuje nízkým sebevědomím a hůře zvládá konflikty. Většinou jde o oběti, které jsou lehce dostupné, tedy o děti z vlastní rodiny.

Bezskrupulózní vykořisťovatelský typ bez mravního uvažování: zneužívá každého ve svém okolí, jeho sexuální zneužívání je součástí obecného vzorce chování. Děti volí podle příležitosti a disponovatelnosti. Motto pro pachatele je „proč ne“. Shromažďuje pornografii jak s dospělými, tak i s dětmi.

Zážitkový typ sexuálně nerozlišující: jeho motivem je zkusit vše a experimentovat, má rád změnu. Zabývá se svými fantaziemi, a pokud je to

²¹ MILFAIT 83-84

možné tak je i prožije. Nezajímá se o vztahy, jde mu o sběr zkušeností. Zde se předpokládá vyšší počet obětí.

Typ společensky otřesený – stojící stranou: mají problémy s vyjádřením hněvu, a jsou poháněny nahromaděnými pocity. Děti si vybírají ze zvědavosti a nejistoty nebo pro impulzivní rozhodnutí. Děti mohou být cizí i známé. Vlastní většinou dospělou pornografií.²²

Další skupinou jsou pachatelé fixování. Ti preferují především děti, jsou jimi přitahováni. Vyznačují se zapíráním, a tím že obětem připisují veškerou iniciativu. Často také volí povolání, kde mají snadný přístup k dětem. Dělí se na tři typy:

Svůdce nebo pedosexuální pachatel v úzkém smyslu: tento pachatel se o svoji oběť uchází, svádí ji, postupně podrývá všechny zábrany a odpor. Někteří se pokoušejí o více dětí najednou, často však bývají ze stejné třídy nebo skupiny mládeže. Tento typ pachatele se umí dětem přizpůsobit a naslouchat jim, mluvit s nimi. Pro něj není problém jak přijít k novým dětem, ale jak se zbavit těch, kteří už dosáhli určitého věku, aby neporušili příkaz mlčení.

Introvertní pachatel: má nedostatek komunikačních dovedností, tím pádem není schopen děti svádět. Jeho oběti jsou malé a cizí, které pozoruje na hřištích. Může se také jednat o exhibicionistické projevy před dětmi. Tito pachatelé patří mezi klientelu dětských prostitutek nebo prostitutů. Často jsou ženatí nebo mají vztah se ženou, která děti vychovává sama.

Sadistický typ: jedná se o nejmenší skupinu ze skupiny fixovaných pachatelů na děti. Jeho sexuální uspokojování je spojeno s vyvoláváním duševní nebo tělesné bolesti. Libuje si v zoufalství bezmoci a strachu oběti. Podstatou vztahu je svádění, slibování a násilí. Zde je potřeba počítat s rizikem únosu a zabitím oběti.²³

²² MILFAIT 121-123

²³ MILFAIT 123-124

Následují příklady pachatelů podle Národního plánu boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí na období 2006 - 2008.

1.7.2 Příklady pachatelů

Trestné činy kuplířství, ohrožování výchovy mládeže se týkající prostituce a zachycuje je tento příklad:

V dubnu 2005 obvinila Policie ČR dva pachatele ve věku 30 a 48 let z okresu Karlovy Vary z trestných činů kuplířství a ohrožování výchovy mládeže. Pachatelé totiž od září 2003 do března 2004 měli nutit k prostituci především mladé dívky, a to s občany SRN v okresech Karlovy vary a Sokolov. Oběťmi byly dvě dívky ve věku 13 a 16 let, které odváželi na určená místa ze Sokolova svým osobním autem. Hlídali je, aby později z jejich prostituce získaly přesně zjištěnou částku.

Další velmi podobný případ byl v červenci 2005, kdy Policie ČR obvinila manželský pár (48 a 46) z trestných činů kuplířství a ohrožování mravní výchovy mládeže. Pachatelé se toho dopustili tak, že v květnu a červenci 2005 ubytovali ve svém bytě dívku (17), která byla na útěku z dětského domova. Kořistili z prostituce, kterou dívka provozovala v Chebu.

Trestné činy obchod s lidmi, kuplířství, nedovolené ozbrojování, padělání a pozměňování veřejné listiny, jsou obsaženy v následujícím příkladu. Vztahuje se tedy k problematice obchodu s lidmi. V říjnu 2005 Policie ČR zatkla dva pachatele (45 a 34) kdy jeden je občanem SRN. Byl to manželský pár, který byl obviněn z trestných činů obchodu s lidmi, kuplířství, nedovolené ozbrojování a padělání a pozměňování veřejné listiny. Pachatelé od září 2004 inzerovali možnost legálního zaměstnání v SRN v oblasti erotiky, pornografie a tance v nočních klubech, pod hlavičkou agentury zprostředkování práce. Možnost výdělku byla až 7000 euro měsíčně. Při prvním kontaktu ženám oznámili, že se jedná o práci prostitutky. Potom ženy dopravovali do SRN, buď autem, nebo autobusem a umísťovali je za pomoci dalších pachatelů v nočních

klubech. Pachatelé si ponechávali polovinu peněz z provozované prostituce, což bylo 5000 euro za každou ženu měsíčně. Policíí bylo zjištěno 50 žen, nejméně dvě z nich byly mladší osmnácti let, pachatelé jim také obstarali padělané cestovní doklady.

Pohlavní zneužívání, ohrožování výchovy mládeže, ohrožování mravnosti. Tyto trestné činy se týkají pornografie, a zachycují je následující příklady. V lednu 2006 vyšetřovala Policie ČR 54 let starého pachatele pro trestné činy pohlavního zneužívání, ohrožování výchovy mládeže a ohrožování mravnosti. Těchto činů se měl dopustit tak, že ve své garáži v Karviné natáčel na videokameru dívku (12), která se musela svléci a posadit se na pohovku, poté k ní přisedl pachatel (22) a osahával ji na prsou a přirození. Dívka po té dostala 500 Kč.

V lednu 2006 Policie ČR zadokumentovala trestnou činnost ohrožování mravnosti. Pachatelem byl 31 let starý muž z Prahy, který ze svých různých emailových adres rozesílal a distribuoval fotografie a videonahrávky s pedofilní a zoofilní tematikou. Ve svém počítači přechovával několik gigabitů takových to souborů za účelem distribuce. Jednalo se o pornografii, která zobrazovala obnažené pohlavní orgány dívek ve věku od 2 do 10 let, při autoerotice, stejně tak i při pohlavním styku s dospělými osobami.²⁴

Tyto příběhy jsou z roku 2006, proto byly trestné činy nazvány podle stávajícího trestního zákoníku. Co se týká pornografie, byl tehdy jen jeden paragraf a to § 205 ohrožování mravnosti. Dnešní právní úprava obsahuje přímo § 192 Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií a § 193 Zneužití dítěte k výrobě pornografie.

²⁴ *Mvcr.cz* [online]. 2006 [cit. 2011-04-21]. Národní plán boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí na období 2006-2008. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2006/komercni06.pdf>>.

2 Právní úprava v České republice

V této části práce se budu věnovat novému trestnímu zákoníku, který vstoupil v platnost k 1. 1. 2010. Budu se zde věnovat trestným činům, které mají souvislost s KSZD a následně je objasňovat pomocí komentáře k trestnímu zákoníku. Právní úprava ČR odráží mezinárodní dokumenty, které se týkají této problematiky, a které také ratifikovala. Jak tyto mezinárodní dokumenty, tak i právní úprava reaguje na nový vývoj v oblasti KSZD. Jako je např. rozvoj technických možností a internetu.

2.1 Trestně právní úprava v ČR

V současné době u nás platí nový trestní zákoník, který upravuje trestné činy v souvislosti s naším tématem. Ty jsou uvedeny ve zvláštní části. Naše trestní právo totiž nezná trestný čin dětská prostituce, obsahuje pouze trestné činy související s tímto fenoménem. Ty jsou obsaženy v Hlavě III. Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti. Další trestné činy, které souvisí s tématem KSZD, jsou obsaženy v Hlavě IV Trestné činy proti rodině a dětem a v Hlavě II Trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství.

Trestní zákoník stanovuje i pojem dítě a to podle § 126 „*Dítětem se rozumí osoba mladší osmnácti let, pokud trestní řád nestanoví jinak.*“²⁵ Toto je obsaženo v obecné části v Hlavě VIII. Výkladová ustanovení trestního zákoníku. Toto ustanovení koresponduje s Úmluvou o právech dítěte, jak jsem uvedla výše. Právě úmluvy, které Česká republika ratifikuje, se musí odrážet v našem trestním právu. Stejně tak i další státy musí ve svém právu obsáhnout to, co podepíší.

²⁵NOVÝ TRESTNÍ ZÁKONÍK : právní stav ke dni 1. ledna 2010: úplné znění právních předpisů s názvy paragrafů a věcným rejstříkem. Praha: Beck, 2009. 534 s. ISBN 978-80-7400-217-5. str. 28

2.1.1 Trestné činy v souvislosti s dětskou prostitucí

V souvislosti s jevem dětské prostituce se jedná o trestný čin **kuplířství § 189**, kde je v prvním odstavci definována skutková podstata: „*Kdo jiného přiměje, zjedná, najme, zláká nebo svede k provozování prostituce, nebo kdo kořistí z prostituce provozované jiným, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až na čtyři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.*“²⁶

Další navýšení trestu může nastat podle okolností spáchání trestného činu, jako jsou snaha získat značný prospěch pro sebe nebo pro jiného, nebo pachatel spáchal trestný čin jako člen organizované skupiny, nebo pokud pachatel způsobí těžkou újmu na zdraví či smrt. Trestní sazba se v těchto případech může pohybovat od dvou do patnácti let.²⁷

Podle komentáře k trestnímu zákoníku se v tomto případě jedná o dva druhy jednání, které jsou trestné: přiměnění, zjednání, najmutí, zlákáání, svedení a dalším druhem je kořistění.

Význam jednotlivých pojmů: zjednáním se myslí uzavření smlouvy nebo dohody, najmutí je uzavření jakékoli smlouvy, zlákááním se rozumí chování pachatele, kterým získá jiného k prostituci (lákové sliby, nabídka různých výhod), u svedení se jedná o úmyslné vzbuzení rozhodnutí provozovat prostituci.²⁸

Kořistěním z prostituce provozované někým jiným se rozumí získávání majetkového prospěchu z prostituce provozované jiným, ale za předpokladu, že pachatel si je vědom svého vztahu k osobě provozující prostituci (pasák, ochránce, osoba, která jí poskytuje ubytování atd.). K naplnění znaku kořistění je potřeba opakované přijímání úplaty za to, že prostituci umožňuje. Opakované musí být, protože příležitostné pohoštění nebo dárek nepostačí

²⁶ NOVÝ TRESTNÍ ZÁKONÍK 40

²⁷ NOVÝ TRESTNÍ ZÁKONÍK 41

²⁸ ŠÁMAL. P a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, 2011 s. ISBN 978-80-7400-178-9. Str. 1684

k závěru, že se jedná o kořistění. Dále k naplnění tohoto znaku není nutné, aby výslovně vyžadoval nebo vynucoval majetkový prospěch z prostituce jiného. Dále tu máme souvislost s úmyslem získat značný prospěch, který „činí nejméně 500 000 Kč.“²⁹ Zde je důležitý úmysl, k naplnění trestného činu stačí, že pachatel jednal v úmyslu získat značný prospěch, aniž by toho prospěchu musel dosáhnout.³⁰

Dalšími přitěžujícími okolnostmi je: být členem organizované skupiny nebo způsobit těžkou újmu na zdraví nebo způsobení smrti.

Trestný čin kuplířství může být souběžný s dalšími trestnými činy, jako je např. ohrožování výchovy dítěte § 201, svádění k pohlavnímu styku § 202, které patří do Hlavy IV. Trestné činy proti rodině a dětem. O obou trestných činech se podrobně zmiňuji v následujícím odstavci.³¹

§ 201 Ohrožování výchovy dítěte. „(1) Kdo, byť i z nedbalosti, ohrozí rozumový, citový nebo mravní vývoj dítěte tím, že

a) svádí ho k zahálčivému nebo nemravnému životu,

b) umožní mu vést zahálčivý nebo nemravný život,

c) umožní mu opatřovat pro sebe nebo pro jiného prostředky trestnou činností nebo jiným zavrženíhodným způsobem, nebo

d) závažným způsobem poruší svou povinnost o ně pečovat nebo jinou svou důležitou povinnost vyplývající z rodičovské zodpovědnosti, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Kdo umožní, byť i z nedbalosti, dítěti hru na výherním hracím přístroji, který je vybaven technickým zařízením, které ovlivňuje výsledek hry a které

²⁹ KOMENTÁŘ 1685

³⁰ KOMENTÁŘ 1685

³¹ KOMENTÁŘ 1686

*poskytuje možnost peněžité výhry, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.*³²

Při splnění následujících podmínek může být trest navýšen až na dobu pěti let: pokud je tento trestný čin spáchán ze zavržení hodné pohnutky, je-li pokračováno v tomto trestném činu po delší dobu, opětovně a pokud je získáno značného prospěchu.³³

Toto ustanovení zákona má za úkol chránit dítě, což je osoba mladší osmnácti let podle § 129 i podle Úmluvy o právech dítěte. V případě jednání v písmenech a – c se má na mysli *„dítě bez ohledu na případně nabytou zletilost uzavřením manželství před dovršením osmnáctého roku věku.*³⁴

Dalším důležitým pojmem je ohrožení rozumového citového nebo mravního vývoje. Komentář uvádí, že se jedná o jednání pachatele, které si dítě osvojuje a tím i škodlivé návyky, sklony, nebo zájmy, které vedou k jeho úpadku. První písmeno obsahuje svádění k zahálčivému nebo nemravnému životu, což znamená přímé vyzývání (skutkem, slovem), které u dítěte vyvolají návyky vedoucí k zahálčivému nebo nemravnému životu. Zahálčivý život by se dal charakterizovat jako způsob života, kdy si osoba hledá zdroj obživy v trestné činnosti nebo v činnosti, která je společensky nežádoucí. Nemravný život je velmi široký pojem, jedná se o život, který je v rozporu se zásadami morálky a mnohdy také v rozporu se zákonem (prostituce, narkomanie atd.). Teď, když už víme, co znamenají jednotlivé způsoby života, můžeme se věnovat slovu - umožní, které je předmětem písmena b). To znamená, že pachatel vytváří podmínky pro vznik nežádoucích návyků (např. dítě je tzv. dítětem ulice). Dalším bodem, který zde uvedu je umožnění opatřovat prostředky trestnou činností nebo jiným zavrženíhodným způsobem. To je opět pachatelovo jednání, které buď přímo, nebo nepřímo vytváří podmínky pro páčání trestné činnosti. Nepřímo znamená, že pachatel ví o tom, co dítě zamýšlí (trestná

³²NOVÝ TRESTNÍ ZÁKONÍK 43.

³³NOVÝ TRESTNÍ ZÁKONÍK 43.

³⁴KOMENTÁŘ 1761.

činnost) a neodradí jej od toho. Písmeno d) obsahuje povinnost rodičů a ostatních osob pečovat o dítě, nejen k zajištění základních potřeb, ale i k zajištění harmonického vývoje. Druhá část písmene d) hovoří o rodičovské zodpovědnosti, která je charakterizována jako další povinnosti a práva, které náleží oběma rodičům (práva při zastupování dětí nebo při správě jejich jmění).³⁵

Dalším trestným činem, který souvisí s kuplířstvím, je **svádění k pohlavnímu styku § 202**. Jeho skutková podstata je definována takto: „(1) *Kdo nabídne, slíbí nebo poskytne dítěti nebo jinému za pohlavní styk s dítětem, pohlavní sebeukájení dítěte, jeho obnažování nebo jiné srovnatelné chování za účelem pohlavního uspokojení úplatou, výhodu nebo prospěch, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem.*

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na dítěti mladším patnácti let,

b) spáchá-li takový čin ze zavrženíhodné pohnutky,

c) pokračuje-li v páchání takového činu po delší dobu, nebo

d) spáchá-li takový čin opětovně.“³⁶

Smyslem je tedy chránit děti před sexuálním jednáním, které je popsáno v prvním odstavci. Jedná se o sexuální služby, za které je jim nabídnuta úplata nebo výhoda. „*Úplatou je majetkový prospěch zpravidla ve formě poskytnutí peněžní částky.*“³⁷ Majetkový prospěch ovšem nemusí mít formu pouze peněžní, ale mohou to být i jiné věci. Např. dárky ve formě šperků, oblečení, pro mladší děti hračky a někdy dokonce i sladkosti, jak je nám známo z odborných publikací, týkajících se dětské prostituce. Výhodou se rozumí nějaké zvýhodnění (např. při známkování ve škole).

³⁵ KOMENTÁŘ 1762-1764.

³⁶ NOVÝ TRESTNÍ ZÁKONÍK 43.

³⁷ KOMENTÁŘ 1772.

Jednou z okolností, která nás bude zajímat, a která také podmiňuje vyšší trest je spáchání činu na dítěti mladším patnácti let. Pachatel v tomto případě může být potrestán odnětím svobody až na pět let. Komentář uvádí, že se jedná o reakci na požadavek chránit více děti této nižší věkové kategorie. Z důvodu toho, že jsou stále častějším objektem sexuálních útoků, pro svou nezkušenost. Je to také reakce na rámcové rozhodnutí Rady EU o boji proti sexuálnímu zneužívání dětí a dětské pornografii (2004).³⁸

Trestný čin, který se ještě týká dětské prostituce je trestný čin pohlavního zneužití podle § 187 patřící do Hlavy III. Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti. Není sice přímo související s problematikou komerčního sexuálního zneužívání, ale je možné, že osobní zkušenost s pohlavním zneužíváním v dětství je jednou z příčin prostituce, jak již bylo řečeno v kapitole 1.6 Rizikové faktory. Stejně tak i znásilnění může být příčinou, a trestný čin znásilnění je uveden v § 185 trestního zákona.

§ 187 Pohlavní zneužití: „(1) *Kdo vykoná soulož s dítětem mladším patnácti let nebo kdo je jiným způsobem pohlavně zneužije, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až osm let.*

(2) Odnětím svobody na dvě léta až deset let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na dítěti mladším patnácti let svěřeném jeho doзору, zneužívaje jeho závislosti nebo svého postavení a z něho vyplývající důvěryhodnosti nebo vlivu.“³⁹

Zde je zmíněno dítě mladší patnácti let, které požívá zvláštní ochrany v těchto případech. Jak se lidově říká, jsou tzv. pod zákonem. Jednou z přitěžujících okolností je, když je dítě na pachateli závislé. Ve většině odborných publikací se dozvíme, že v těchto případech to bývají rodiče, nebo vedoucí kroužků, táborů, kteří využívají svého vlivu na děti.

³⁸ KOMENTÁŘ 1773.

³⁹ NOVÝ TRESTNÍ ZÁKONÍK 40.

Komentář k tomuto paragrafu rozlišuje dva způsoby jeho spáchání, a to vykonání soulože a druhým způsobem je pohlavní zneužití provedené jiným způsobem (orální styk, ohmatávání pohlavních orgánů i prsou).⁴⁰

Dalšími přitěžujícími okolnostmi, které jsou uvedeny v odstavci 3 a 4 jsou, zda pachatel způsobí tímto trestným činem těžkou újmu na zdraví, nebo smrt. Trest odnětí svobody v tomto případě může být až na osmnáct let.⁴¹

Nyní se ještě podíváme na trestný čin **znásilnění podle § 185**. Charakterizován takto: „(1) *Kdo jiného násilím nebo pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu styku, nebo kdo k takovému činu zneužije jeho bezbrannosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.*

(2) Odnětím svobody na dvě léta až deset let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) souloží nebo jiným pohlavním stykem provedeným způsobem srovnatelným se souloží,

b) na dítěti, nebo

c) se zbraní.“⁴²

Opět přitěžujícími okolnostmi je spáchání takového činu na dětech mladších patnácti let, nebo pokud je čin spáchán ve výkonu vazby či trestu odnětí svobody, ochranného léčení atd. Samozřejmě i způsobí-li pachatel smrt nebo těžkou újmu na zdraví. V těchto případech je rovněž trestem odnětí svobody až na osmnáct let.⁴³

Předmětem útoku může být kdokoliv jak žena, tak i muž, dítě či dospělý. Pod pojmem pohlavní styk se rozumí jakékoli ukájení pohlavního pudu na těle jiné osoby, která může být opačného nebo stejného pohlaví. Pod tímto pojmem

⁴⁰ KOMENTÁŘ 1675.

⁴¹ NOVÝ TRESTNÍ ZÁKONÍK 40.

⁴² NOVÝ TRESTNÍ ZÁKONÍK 40.

⁴³ NOVÝ TRESTNÍ ZÁKONÍK 40.

je schováno mnoho možností ukájení pohlavního pudu (může se jednat o zasouvání různých předmětů do genitálií, osahávání genitálií i prsů atd.).⁴⁴

Nyní musím vysvětlit, co se skrývá pod pojmem pohrůžka násilím, anebo pohrůžka jiné těžké újmy. Násilí bývá většinou fyzického charakteru, a jde o snahu zamezit odpor napadené osoby. Pohrůžkou se myslí hrozba násilím, která může být vykonána hned či s kratším nebo delším odstupem času. Hrozba se nemusí týkat napadené osoby, ale příbuzného nebo jeho dětí, nebo i majetku. Tato hrozba musí obsahovat fyzické použití síly, jinak by se jednalo o pohrůžku jinou těžkou újmu. Ta může směřovat proti dobré pověsti osoby či rozvratu manželství. O zneužití bezbrannosti se jedná v případech, kdy pachatel využije toho, že oběť není schopna vyjádřit svou vůli, vzhledem k pohlavnímu styku s pachatelem (např. alkoholové opojení, vliv drog nebo hluboký spánek).⁴⁵

Prostituce ohrožující mravní vývoj dětí § 190 sice přímo nesouvisí s tématem dětské prostituce, ale ohrožuje mravní vývoj dětí, který může mít později vliv na to, jak děti vnímají prostituci. Může je vést k tomu, že to budou pokládat za něco zcela normálního.

§ 190 Prostituce ohrožující mravní vývoj dětí: *„(1) Kdo provozuje prostituci v blízkosti školy, školského nebo jiného obdobného zařízení nebo místa, které je vyhrazeno nebo určeno pro pobyt nebo návštěvu dětí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.*

(2) Kdo organizuje, střeží nebo jiným způsobem zajišťuje provozování prostituce v blízkosti školy, školského nebo jiného obdobného zařízení nebo místa, které je vyhrazeno nebo určeno pro pobyt nebo návštěvu dětí, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

⁴⁴ KOMENTÁŘ 1651

⁴⁵ KOMENTÁŘ 1652-1653

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2

a) nejméně na dvou takových místech, nebo

b) opětovně.⁴⁶

Podle komentáře k trestnímu zákoníku má tento paragraf ochraňovat děti před projevy prostituce, v blízkosti míst, kde se děti zdržují (školy, hřiště atd.). Důvodem je ochrana jejich mravního vývoje. Prostituce jako taková dosud trestná není, pouze některé její doprovodné jevy.

Pod pojmem škola se má na mysli mateřská škola, základní škola, střední škola, která může mít podobu gymnázia, střední odborné školy, či středního odborného učiliště. Dále pak konzervatoř, vyšší odborná škola, základní umělecká škola atd. Školskými zařízeními se myslí zařízení, které poskytuje služby a vzdělání. Druhy školských zařízení: pro vzdělávání pedagogických pracovníků, školská výchovná a ubytovací zařízení, zařízení školního stravování, školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy (diagnostický ústav, dětský domov, výchovné ústavy). Jiné obdobné zařízení jsou zařízení odborného poradenství pro péči o děti, výchovně rekreační tábory, nízko-prahová zařízení pro děti a mládež apod. Pro potřebu tohoto paragrafu sem nespádají ta zařízení, které nenavštěvují děti jako např. zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Dalším pojmem je místo, které je vyhrazeno pro pobyt nebo návštěvu dětí. Tento pojem obsahuje ostatní místa, kde se mohou pohybovat děti, a které nejsou obsažena výše (dětská hřiště, dětské koutky, dětské atrakce).⁴⁷

Jak jsme si mohli všimnout, na začátku paragrafu je pojem blízkost, který skrývá problém. Komentář se k tomu staví tak, že je nutné vzít v úvahu nejen samotný prostor, kde se děti zdržují, ale i okolí (ne jen školu, ale i její okolí,

⁴⁶ NOVÝ TRESTNÍ ZÁKONÍK 41.

⁴⁷ KOMENTÁŘ 1688-1689.

kde děti tráví čas o přestávkách). Podmínku blízkosti splní i vzdálenost od výše uvedených míst, pokud z nich bude možné prostituci pozorovat.⁴⁸

Zajímavé ovšem je, že u tohoto trestného činu je sporné zda je dítě nebo mladistvý beztrestný podle § 203, pokud samo provozuje prostituci, protože tento paragraf je koncipován na ochranu dětí, které samy nevykonávají prostituci, ale mohou ji pozorovat (tím může být ohrožen mravní vývoj dětí).

Ještě k pojmu opětovně. Komentář uvádí, že se jedná o opakování trestného činu, kdy není potřeba, aby byl za takový trestný čin odsouzen. Existuje souběh s trestným činem kuplířství podle § 189.⁴⁹

2.1.2 Trestné činy v souvislosti s obchodem s dětmi

Tyto trestné činy patří do Hlavy II., kde se pojednává o trestných činech proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství. Obchodování s dětmi se ovšem nemusí nutně týkat pouze KSZD, ale týká se např. i využívání dětí v ozbrojených konfliktech, čemuž se věnuje i mezinárodní dokument: Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte o zapojování dětí do ozbrojených konfliktů.

Obchodování s dětmi je obsaženo v trestném činu **obchodování s lidmi podle § 168**. Skutková charakteristika tohoto činu je uvedena takto: „(1) *Kdo přiměje, zjedná, najme, zláká, svede, dopraví, ukryje, zadržuje nebo vydá dítě, aby ho bylo jiným užito*

- a) k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního zneužívání nebo obtěžování anebo k výrobě pornografického díla,*
- b) k odběru tkáně, buňky nebo orgánu z jeho těla,*
- c) k službě v ozbrojených silách,*

⁴⁸ KOMENTÁŘ 1690.

⁴⁹ KOMENTÁŘ 1691-1692.

d) k otroctví nebo nevolnictví, nebo

e) k nuceným pracím nebo k jiným formám vykořisťování, anebo kdo kořistí z takového jednání, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až deset let.⁵⁰

Tento paragraf je velmi obsáhlý a druhý odstavec se od prvního liší jen v tom, že mluví o jiné osobě než je dítě, kterou pod nějakým nátlakem (například použití násilí, pohrůzek, dokonce i lest, tíseň, závislost), dále pokračuje stejně, i trestní sazba odnětí svobody je stejná tzn. na dvě léta až deset let.

Následující odstavec hovoří o navýšení trestu na pět až dvanáct let a to za podmínek: členství v organizované skupině, nebezpečí že uvede jiného k těžké ujmě nebo smrti, úmysl získat značný prospěch, nebo úmysl použít jiného k prostituci. Čtvrtý odstavec uvádí podmínky (způsobení těžké újmy na zdraví, úmysl získat prospěch velkého rozsahu, členství v organizované skupině působící ve více státech), které jsou potrestány odnětím svobody až na patnáct let. V posledním odstavci je trest odnětí svobody deset až osmnáct let pokud pachatel způsobí smrt činy, které jsou uvedené v odstavci 1 a 2.⁵¹

Objektem požívající ochranu zákona je v tomto případě osobní svoboda (v nejširším slova smyslu) jak také napovídá Hlava II zákona, ve které je tento trestný čin obsažen.

Komentář uvádí, že tento § 168 má dvě skutkové podstaty. Za prvé se jedná o to, že předmětem ochrany je dítě. Za druhé je to dospělá osoba, která se nerozhodla na základě svobodného rozhodnutí. To znamená, že byla v situaci, která to vylučuje (podoby nátlaku, které jsou uvedeny v odstavci 2). Zde proberu účely, pro které pachatel používá dítě, a které se přímo vztahují k našemu tématu, jsou obsaženy v odstavci 1. a) „*k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního zneužívání nebo obtěžování anebo k výrobě pornografického díla*“⁵² komentář tyto skutečnosti charakterizuje takto: pohlavní styk je ukájení sexuálního pudu na těle jiné osoby (stejně či opačné

⁵⁰ NOVÝ TRESTNÍ ZÁKONÍK 35.

⁵¹ NOVÝ TRESTNÍ ZÁKONÍK 35-36.

⁵² NOVÝ TRESTNÍ ZÁKONÍK 35.

pohlaví), sexuální zneužívání používá obdobné praktiky, jako při pohlavním zneužití, které jsem si již vyložila podle § 187., pod sexuálním obtěžováním se skrývají zásahy do pohlavní sféry dotčené osoby, které jsou ale méně intenzivní než pohlavní styk.

Způsoby obchodování s dětmi podle § 168 jsou: přiměje, zjedná, zláká, najme, svede, tyto způsoby jsem již popsala. Další způsoby obchodování s dětmi si vyložíme následovně.

Pod pojmem dopraví, neskrývá se nic jiného, než přemísťování osoby na jiné místo, jak v České republice, tak i v cizině. Ukrytí je charakterizováno jako umístění osoby na skryté místo, kde není dosažitelné pro své zákonné zástupce. Zadržování je omezování svobody za účelem využívání jí pro účely v odstavci 1. písmeno a) až e). Vydání znamená předávání osoby do moci jiného, za účelem využití (příklad pasáků prostitutek). Kořistění z obchodu s dětmi je též trestné. Důležité ovšem pro všechny je, že neoznámení nebo nepřekažení tohoto činu je trestné.⁵³

Nesmím zde samozřejmě opominout některé důležité dokumenty mezinárodního významu, které se vztahují k obchodu s lidmi a hlavně dětmi. Mezi ně patří Protokol OSN o prevenci, potírání a trestání obchodu s lidmi, zvláště se ženami a dětmi, který doplňuje Úmluva OSN proti mezinárodnímu organizovanému zločinu, rámcové rozhodnutí Rady EU o potírání obchodování s lidmi, samozřejmě sem patří i Úmluva o právech dítěte a také Listina základních práv a svobod.

Dalšími trestnými činy, které se týkají této problematiky, tedy dětské pornografie jsou obsaženy v Hlavě III. Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti. Jedná se o trestný čin šíření pornografie § 191, výroba a jiné

⁵³ KOMENTÁŘ 1520 – 1521, 1525.

nakládání s dětskou pornografií § 192, zneužití dítěte k výrobě pornografie § 193, které si vyložíme následovně.

2.1.3 Trestné činy v souvislosti s dětskou pornografií

Dětská pornografie je velmi závažný problém společnosti, proto se mu věnují mezinárodní závazné dokumenty, které zavazují všechny státy k ochraně dětí. První uvedený paragraf se přímo netýká dětské pornografie, ale vystavování dítěte působení pornografie.

Šíření pornografie § 191 první odstavec charakterizuje skutkovou podstatu takto: *„Kdo vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, činí veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak jinému opatří fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, v němž se projevuje násilí či neúcta k člověku, nebo které popisuje, zobrazuje nebo jinak znázorňuje pohlavní styk se zvířetem, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.“*⁵⁴

V dalších odstavcích se v závislosti na okolnostech trest odnětí svobody pohybuje od šesti měsíců do pěti let. Těmito okolnostmi jsou: kdo jakékoli pornografické dílo zpřístupní nějakým způsobem dítěti, dále jestli je členem organizované skupiny, úmysl získat značný prospěch, je členem organizované skupiny, která působí ve více státech.⁵⁵

Tento paragraf má chránit jak dospělé tak i mladistvé před negativním působením pornografie. Dospělých se týká hlavně obtěžování tvrdou pornografií a u mladistvých se jedná o ochranu mravního rozvoje a výchovy.

Nyní se blíže seznámíme s pojmem pornografické dílo, jak na něj nahlíží komentář k trestnímu zákoníku. Charakterizuje jej jako dílo, které „zvláště

⁵⁴ NOVÝ TRESTNÍ ZÁKONÍK 41.

⁵⁵ NOVÝ TRESTNÍ ZÁKONÍK 41

*intenzivním a vtíravým způsobem zasahuje a podněcuje sexuální pud, překračuje podle převládajících názorů společnosti uznávané hranice sexuální slušnosti, uráží neakceptovatelným způsobem cit pro sexuální slušnost, vyvolává pocit studu.*⁵⁶ Z toho vyplývá, jakým způsobem se bude posuzovat nevhodná povaha pornografického díla. Půjde o posouzení celkového dojmu díla, jak působí na osoby s běžným cítěním. Musí se též posoudit i kontext, protože samotné zobrazení nahého lidského těla, nemusí nutně znamenat pornografii (reklama, vědecký spis atd.).⁵⁷

Zde uvedu několik děl, které podle komentáře k trestnímu zákoníku nemají pornografickou povahu. Mohou to být umělecká díla, předměty historicky cenné, film zaměřený na předcházení nechtěnému těhotenství, předměty s vědeckou povahou atd. Problém, který se zde naskytuje, je že se mnohdy výrobci pornografických děl ohrazují tím, že se jedná a pouhé umělecké dílo.⁵⁸ Důležité je tedy takové dílo posuzovat z celkového hlediska.

Trestní zákoník uvádí podoby pornografických děl: písemnou, filmovou fotografickou, počítačovou, elektronickou a jinou. Co je možné představit si pod pojmem jinou? Může se jednat o nějaký plastický model, nebo sošku.

Další dělení probíhá podle obsahu díla a to zda je to pornografie tvrdá (v níž se projevuje násilí, neúcta k člověku nebo ukazuje styk se zvířetem), pornografie dětská (zobrazuje dítě), pornografie prostá (ostatní pornografická díla). S tím souvisí i trestnost šíření pornografie, pokud se jedná o tvrdou a dětskou pornografii, je trestná v každém ohledu. Bez ohledu na tom komu se dostává do rukou. Šíření tzv. prosté pornografie není trestné, ale pokud by se dostávala do rukou dětem (osoba mladší osmnácti let), stává se trestnou.⁵⁹

Podle komentáře existují tři okolnosti, za které je možné použít vyšší trestní sazbu. Jedná se zvláště přitěžující okolnosti, jako jsou: být členem v organizované skupině; spáchání činu prostřednictvím tisku, filmu, rozhlasu,

⁵⁶ KOMENTÁŘ 1694.

⁵⁷ KOMENTÁŘ 1694 - 1695

⁵⁸ Srov. VANÍČKOVÁ, Dětská prostituce 27

⁵⁹ KOMENTÁŘ 1694-1695

televize, veřejně přístupnou počítačovou sítí; třetí okolností je úmysl získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

Poslední věcí, na kterou chci v souvislosti s tímto paragrafem poukázat je souběžnost s ostatními trestními činy. Může být souběžný s trestným činem ohrožování výchovy dítěte § 201, zneužití dítěte k výrobě pornografie § 193, není vyloučeno ani neoprávněné podnikání.⁶⁰

Následující paragraf se věnuje přímo dětské pornografii. V předchozích letech se jednalo trestný čin ohrožování mravnosti § 205, který v sobě zahrnoval trestnost zobrazení dítěte. Tento paragraf byl jediný, který se dětské pornografii věnoval. Dnešní trestní úprava reaguje na stále se šířící fenomén dětské pornografie a také na nové dokumenty věnující se tomuto tématu.

Nový trestní zákoník tedy obsahuje **§ 192 Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií**. V prvním a druhém odstavci je skutková podstata charakterizovaná takto: „(1) *Kdo přechovává fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá dítě, bude potrestán odnětím svobody až na dva roky.*

(2) Kdo vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, činí veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak jinému opatří fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá dítě, anebo kdo kořistí z takového pornografického díla, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.“⁶¹

Dalšími přitěžujícími okolnostmi, které navýší trest až na osm let odnětí svobody samozřejmě spolu s propadnutím majetku, jsou obdobné jako u předchozího paragrafu. Jedná se o členství v organizované skupině, i té, která působí ve více státech. Znovu se zde objevuje úmysl získat prospěch, ale

⁶⁰ KOMENTÁŘ 1701.

⁶¹ NOVÝ TRESTNÍ ZÁKONÍK 41

tentokrát jde o prospěch dvojího rázu značného a velkého rozsahu. Později si vysvětlíme jaký je mezi nimi rozdíl.⁶²

Jak jsme si mohli všimnout tak sankce v § 192 jsou přísnější než v § 191 a to z důvodu, že jsou společensky škodlivější (než jiný druh pornografie) a to právě proto, že jsou do ní zapojeny děti. V tomto případě je trestné i kořistění neboli získávání majetkového prospěchu z této činnosti (pronajímání prostor pro výrobu nebo to může být i prostor na internetových stránkách).⁶³

Komentář charakterizuje dětskou pornografii jako „*pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá dítě*“⁶⁴. Mohou to být snímky dětí, které na nich ukazují obnažené pohlavní orgány, za účelem sexuálního uspokojení, o tom vypovídá i výše uvedený příběh v kapitole 1.3 o dětské pornografii. Dále to mohou být snímky dětí v polohách skutečného či předstíraného sexuálního styku nebo jinak dráždivé snímky. Podoby pornografického díla se nijak neliší od těch, co jsme si již uvedli v § 191.

Mnoho mezinárodních smluv i legislativa Evropské Unie Českou republiku zavazuje k tomu, aby postihovala výrobu, šíření a jiné nakládání s dětskou pornografií. Nejnovější dokumentem je Úmluva Rady Evropy z roku 2007 o ochraně dětí před sexuálním vykořisťováním a zneužíváním.

Existují ještě další mezinárodní dokumenty, jako Opční protokol k Úmluvě OSN o právech dítěte proti prodeji dětí, dětské prostituci a dětské pornografii (2000), Úmluva o kybernetické kriminalitě (2001). Pokud se jedná o Evropskou unii, musím zmínit rámcové rozhodnutí Rady EU o boji proti sexuálnímu zneužívání dětí a dětské pornografii. Postih, který je podle těchto dokumentů upraven i v našem trestním řádě se vztahuje i na osoby, které jsou konzumenty této pornografie. Trestné je ale pouze její přechovávání, nikoli prohlížení. Podle komentáře přechovávání znamená, že pornografický materiál

⁶² NOVÝ TRESTNÍ ZÁKONÍK 41

⁶³ KOMENTÁŘ 1706.

⁶⁴ KOMENTÁŘ 1703.

má pachatel ve své moci (uloženou v emailové poště), ani ji nemusí mít přímo u sebe.⁶⁵

Nyní uvedu rozdíl mezi značným a prospěchem velkého rozsahu. Značný prospěch „činí nejméně 500 000 Kč“⁶⁶ a to podle § 138. Ve stejném paragrafu je definován prospěch velkého rozsahu a to jako 5 000 000 Kč. To patří mezi jednu z přitěžujících okolností, stejně tak i účastenství v organizované skupině, která působí ve více státech.⁶⁷

§ 193 Zneužití dítěte k výrobě pornografie.

„(1) Kdo přiměje, zjedná, najme, zláká, svede nebo zneužije dítě k výrobě pornografického díla nebo kořistí z účasti dítěte na takovém pornografickém díle, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.“⁶⁸

Další odstavce hovoří opět o navýšení trestu odnětí svobody až na osm let na základě přitěžujících okolností. Znovu se jedná a členství v organizované skupině i ve skupině, která působí ve více státech, získání značného prospěchu a prospěchu velkého rozsahu.⁶⁹

Předmětem ochrany je v tomto případě dítě, a to proti zneužití k výrobě pornografie. Výroba takového díla může zahrnovat i množení fotografií nebo zpracování již natočeného filmu, aniž by v tu chvíli došlo ke zneužití. Dítětem se zde znovu rozumí osoba mladší osmnácti let podle § 126.⁷⁰

Znovu se tu objevují pojmy, jako zjedná, najme, svede, zláká, tyto pojmy jsme si již vysvětlili v § 189. Novým pojmem je zde zneužití dítěte, které je charakterizováno takto: „Zneužít dítě může osoba, která má vůči němu určitá práva a/nebo povinnosti (rodič, jiná osoba, která je povinna o dítě pečovat nebo s o ně starat), nemusí jít o formalizovaný vztah.“⁷¹

⁶⁵ KOMENTÁŘ 1704.

⁶⁶ NOVÝ TRESTNÍ ZÁKONÍK 29.

⁶⁷ KOMENTÁŘ 1708.

⁶⁸ NOVÝ TRESTNÍ ZÁKONÍK 41.

⁶⁹ NOVÝ TRESTNÍ ZÁKONÍK 41

⁷⁰ KOMENTÁŘ 1709

⁷¹ KOMENTÁŘ 1710.

Kořistěním, jak jsem již uvedla výše, je získávání majetkového prospěchu. V tomto případě se kořistění trochu liší než v případě § 192 a to podle komentáře k trestnímu zákoníku tak, že se jedná a prospěch z pornografického díla jako takového, kdežto u trestného činu zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193) se kořistěním rozumí prospěch z účasti dítěte na výrobě takového díla. Pokud se jedná o podmínky ke zvýšení trestní sazby, jsou obdobné jako v předchozím případě.

Pokud se jedná o vztah k dalším trestným činům, bude jednočinný souběh s § 192 vyloučen, pokud se bude jednat o kořistění, má totiž přednost § 193, který je přísnější. Souběžné trestné činy mohou být: trestný čin znásilnění podle § 185, trestný čin sexuálního nátlaku § 186, trestný čin pohlavního zneužití podle § 187. Tento paragraf se jeví přísnějším než ty předchozí, neoznámení a nepřekažení tohoto činu je trestné a to podle § 367 a § 368.⁷²

Nakonec je důležité, uvědomit si, že pokud se dítě dopustí toho, že vezme nebo dokonce žádá úplatu za nějaké sexuální služby, nebo jinou výhodu, není trestně odpovědné podle § 203. To je jedna ze zásad práce s oběťmi sexuálních trestných činů, tzn. nekriminalizovat oběť. To je také uvedeno v trestním zákoníku.

§ 203 Beztrestnost dítěte. *„Dítě, které žádá nebo přijme za pohlavní styk s ním, své pohlavní sebeukájení, obnažování nebo jiné srovnatelné chování úplatu nebo jinou výhodu či prospěch, není pro takový čin trestné, a to ani podle ustanovení o návodci nebo pomocníkovi.“⁷³*

Komentář se k tomuto paragrafu vyjadřuje v tom smyslu, že není možné činit dítě trestně odpovědné z trestných činů, které vnikly na jejich ochranu. Ovšem, ale to nebrání postihu jiné osoby, která např. podle § 202 svádí dítě k takovému

⁷² KOMENTÁŘ 1712.

⁷³ NOVÝ TRESTNÍ ZÁKONÍK 43.

činu, či přijme úplatu nebo prospěch, určený pro dítě. Tato osoba bude potrestána za účastenství, podle § 24 trestního zákona.⁷⁴

O právní úpravě hovoří závěrečný dokument z Třetího světového kongresu proti pohlavnímu vykořisťování dětí a dospívajících v Rio de Janeiru. Mluví se tam o tom, že dítě-oběť není trestné nebo trestané za své činy, které souvisejí s jeho využíváním. Měly by mít status poškozeného, a také podle toho by se s nimi mělo jednat. Toto je vlastně obsaženo v předchozím paragrafu. Také by podle tohoto dokumentu měla policie a další profese, jako je zdravotnictví, sociální pracovníci nebo zaměstnanci v trestním řízení, podstoupit specializované školení. Nadále i bojovat proti korupci v oblasti práva a soudnictví i další orgány, kterým jsou děti svěřeny do péče. Korupci vidí jako hlavní překážku pro prosazování práva a ochrany dětí. Chtějí zavést a provádět mechanismy pro řešení sexuálních deliktů a prevence recidivy, jak na mezinárodní a národní, tak i na regionální úrovni. Zavést lepší rehabilitační služby pro znovu začlenění odsouzených pachatelů.⁷⁵

⁷⁴ KOMENTÁŘ 1775.

⁷⁵ *Www.ecpat.net* [online]. 2008 [cit. 2011-04-19]. Dritter Weltkongress gegen sexuelle Ausbeutung von Kindern und Jugendlichen. Dostupné z WWW: <<http://www.ecpat.net/EI/Updates/DEWCIIIOutcome.pdf>>.

3 Nová právní úprava SRN

Na tomto místě se budu věnovat trestnímu zákoníku, který platí ve spolkové republice Německo. Dnes zde platí trestní zákoník ze dne 13. Listopadu 1998, ve znění pozdějších předpisů, který byl naposledy změněn článkem 1 zákona ze dne 16. března 2011. Ten samozřejmě upravuje trestné činy v souvislosti s tématem komerčního sexuálního zneužívání, které jsou uvedeny ve zvláštní části. Jedná se o hlavu IV. třináctou sekci (oddílu), která upravuje zločiny proti sexuálnímu sebeurčení (Straftaten gegen die sexuelle Selbstbestimmung). To je velmi podobné našemu trestnímu zákoníku, který upravuje činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti. Další činy, které souvisí s KSZD jsou obsaženy opět v hlavě IV, ale v osmnácté sekci (oddílu), zločiny proti osobní svobodě (Straftaten gegen die persönliche Freiheit). Český trestní zákoník má na rozdíl o německého rozděleny trestné činy v souvislosti KSZD do více hlav.

Německé právo také musí reagovat na jednotlivé mezinárodní dokumenty, které ratifikuje. Jedná se o Úmluvu o právech dítěte, o Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte týkající se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie atd.

3.2 Zločiny v souvislosti s dětskou prostitucí

Jak jsem již napsala výše, jsou tyto činy uvedeny v hlavě IV., ve třináctém oddílu. Zločiny proti sexuálnímu sebeurčení.

Protože německý trestní zákoník rovněž nezná trestný čin dětská prostituce, uvedu zde pouze trestné činy, které s tímto tématem souvisí.

Trestný čin **§181a Zuhälterei (kuplířství)** je charakterizován takto: „(1) *Mit Freiheitsstrafe von sechs Monaten bis zu fünf Jahren wird bestraft, wer*

- 1. eine andere Person, die der Prostitution nachgeht, ausbeutet oder*
- 2. seines Vermögensvorteils wegen eine andere Person bei der Ausübung der Prostitution überwacht, Ort, Zeit, Ausmaß oder andere Umstände der*

*Prostitutionsausübung bestimmt oder Maßnahmen trifft, die sie davon abhalten sollen, die Prostitution aufzugeben, und im Hinblick darauf Beziehungen zu ihr unterhält, die über den Einzelfall hinausgehen.*⁷⁶

Druhý odstavec mluví o trestu odnětí svobody až na tři léta nebo peněžitým trestem pokud někdo omezuje ekonomickou a osobní nezávislost jiné osoby tím, že podporuje výkon prostituce, zprostředkovává sexuální styk a s ohledem na to udržuje vztahy, které přesahují jeden případ.⁷⁷ To, že udržuje vztahy, které přesahují jeden případ, znamená, že se nejedná o ojedinělý případ zprostředkování sexuálního styku, ale o několik takových to vztahů. V tomto paragrafu nejsou výslovně uvedené děti, ale váže se to k prostituci jako takové.

Dalším trestným činem, který se váže k mému tématu je **§180a Ausbeutung von Prostituierten (vykořisťování prostituujících osob)**, která je charakterizována takto: „(1) *Wer gewerbsmäßig einen Betrieb unterhält oder leitet, in dem Personen der Prostitution nachgehen und in dem diese in persönlicher oder wirtschaftlicher Abhängigkeit gehalten werden, wird mit Freiheitsstrafe bis zu drei Jahren oder mit Geldstrafe bestraft.*“⁷⁸

⁷⁶ Překlad autorky práce: (1)Trestem odnětí svobody od šesti měsíců do pěti let bude potrestán ten, kdo

1. vykořisťuje jinou osobu, která provozuje prostituci nebo
2. kvůli svému majetkovému prospěchu, dozírá na jinou osobu při vykonávání prostituce, přijímá opatření, která mají zabraňovat tomu, aby se s prostitucí přestalo, a s ohledem na to udržuje vztahy, které přesahují jednotlivý případ
Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>

⁷⁷ *Bundesministerium der Justiz* [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>

⁷⁸ Překlad autorky práce: (1)kdo provozuje prostituci v živnostenském podniku, v němž osoby vykonávají prostituci a v němž tyto osoby udržuje v osobní nebo ekonomické závislosti bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo peněžitým trestem.
Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>

Ve druhém odstavci se jedná o to, že kdo poskytne k výkonu prostituce byt, přístřeší, bydliště a to vše za úplatu osobě mladší osmnácti let nebo jinou osobu, které k výkonu prostituce poskytuje byt, nabádá nebo s ohledem na prostituci ji vykořisťuje, bude stejně potrestán jako v prvním odstavci.⁷⁹ Zajímavé je, že pokud někdo napomáhá osobám mladším osmnácti let, např. tím, že mu poskytne byt, a to ještě za úplatu, je trest odnětí svobody poměrně nízký, i když osobám mladším osmnácti let by měla být poskytnuta větší ochrana, protože podle Úmluvy o právech dítěte se jedná o dítě.

Pro mé téma je velmi důležitý **§180 Förderung sexueller Handlungen**

Minderjähriger (podporování sexuální aktivity nezletilých). Jeho skutková podstata je definována takto: „(1) *Wer sexuellen Handlungen einer Person unter sechzehn Jahren an oder vor einem Dritten oder sexuellen Handlungen eines Dritten an einer Person unter sechzehn Jahren*

1. durch seine Vermittlung oder

2. durch Gewähren oder Verschaffen von Gelegenheit

Vorschub leistet, wird mit Freiheitsstrafe bis zu drei Jahren oder mit Geldstrafe bestraft. Satz 1 Nr. 2 ist nicht anzuwenden, wenn der zur Sorge für die Person Berechtigte handelt; dies gilt nicht, wenn der Sorgeberechtigte durch das Vorschubleisten seine Erziehungspflicht gröblich verletzt.“⁸⁰

⁷⁹ Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>

⁸⁰ Překlad autorky práce: (1) kdo napomáhá k sexuálním praktikám osobě mladší šestnácti let na třetí osobě nebo před třetí osobou, nebo sexuálním praktikám třetí osoby na osobě mladší šestnácti let

1. skrz jeho zprostředkování

2. skrz poskytnutí nebo zjednání příležitosti

bude potrestán trestem odnětí svobody až na tři léta nebo peněžním trestem. Větu 1 čísla 2 nelze použít, jestliže jedná ten kdo je oprávněný k péči o tuto osobu, toto neplatí, jestliže ten kdo je oprávněn péčí, tím napomáháním hrubě poruší svou výchovnou povinnost

Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>

Druhý odstavec hovoří o navýšení trestu až na pět let nebo peněžním trestu, pokud někdo přiměje osobu mladší osmnácti let, aby prováděla sexuální praktiky za úplatu. A to na třetí osobě nebo před třetí osobou nebo na sobě nechá provádět třetí osobou. Pokud někdo napomáhá takovým to praktikám, svým zprostředkováním, bude potrestán, jak je uvedeno v první větě. Stejně bude potrestán i ten kdo využije závislosti osoby mladší osmnácti let, která je mu svěřena k výchově, vzdělání, péči nebo ohledně vedení života, nebo je mu podřízena v rámci služebního nebo pracovního poměru, aby prováděla sexuální praktiky na třetí osobě nebo před třetí osobou nebo na sobě nechá provádět třetí osobou. Tato závislost je spojena s výše uvedenými vztahy. Pokus je trestný a to v případech odstavce 2 a 3.⁸¹

Na první pohled se může zdát, že pokud se někdo dopustí takového trestného činu na osobě mladší šestnácti let bude potrestán nižším trestem, než pokud to spáchá na osobě mladší osmnácti let. Je to tím, že v prvním odstavci se nemluví o úplatě, proto je trest nižší.

§182 Sexueller Mißbrauch von Jugendlichen (sexuální zneužívání mladistvých) „(1) *Wer eine Person unter achtzehn Jahren dadurch missbraucht, dass er unter Ausnutzung einer Zwangslage*

1. sexuelle Handlungen an ihr vornimmt oder an sich von ihr vornehmen lässt oder

2. diese dazu bestimmt, sexuelle Handlungen an einem Dritten vorzunehmen oder von einem Dritten an sich vornehmen zu lassen,

wird mit Freiheitsstrafe bis zu fünf Jahren oder mit Geldstrafe bestraft.“⁸²

⁸¹ Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>

⁸² Překlad autorky práce: (1)kdo osobu mladší osmnácti let zneužije skrz tíseň tím, že na ní provádí
1. sexuální praktiky, nebo na sobě nechá provést nebo
2. přiměje ji k tomu, aby prováděla sexuální praktiky na třetí osobě, nebo od třetí osoby nechá na sobě provést,
bude potrestán trestem odnětí svobody až na pět let nebo peněžním trestem.

Stejně bude potrestána osoba starší osmnácti let, která zneužije osobu mladší osmnácti let a to tak, že na ní provádí sexuální praktiky za úplatu nebo si je nechá provést.⁸³

Třetí odstavec se věnuje pachateli, který má přes jednadvacet let: „(3) *Eine Person über einundzwanzig Jahre, die eine Person unter sechzehn Jahren dadurch mißbraucht, daß sie*

1. sexuelle Handlungen an ihr vornimmt oder an sich von ihr vornehmen läßt oder

2. diese dazu bestimmt, sexuelle Handlungen an einem Dritten vorzunehmen oder von einem Dritten an sich vornehmen zu lassen,

und dabei die fehlende Fähigkeit des Opfers zur sexuellen Selbstbestimmung ausnutzt, wird mit Freiheitsstrafe bis zu drei Jahren oder mit Geldstrafe bestraft.“⁸⁴ Jak jsme si mohli všimnout, opět je zde nižší trest, než výše, a to proto, že se zde nejedná o žádnou úplatu.

Následující paragraf není přímo spojen s dětskou prostitucí, ale velmi mě zaujal, protože v našem trestním řádu vůbec není je § **184e Ausübung der verbotenen Prostitution (Provozování zakázané prostituce)**. Jedná se o to, že ti kteří porušují trvale tento zákaz – provozování prostituce vůbec v určité

Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>

⁸³ *Bundesministerium der Justiz* [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>

⁸⁴ Překlad autorky práce: (3) Osoba starší jednadvaceti let, která zneužívá osobu mladší šestnácti let tím, že

1. sexuální praktiky na ní provádí nebo od ní na sobě nechá provádět nebo
2. přiměje k tomu, aby sexuální praktiky prováděla na třetí osobě nebo od třetí osoby nechala na sobě provádět, a přitom tím využívá nedostatečnou schopnost oběti k sexuálnímu sebeurčení, bude trest odnětí svobody až na tři léta nebo peněžité trest.

Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>

denní době, jednají trvale v rozporu, budou potrestáni odnětím svobody až na šest měsíců nebo k peněžitému trestu až k výši 180 denních dávek (sazeb).⁸⁵

§ 184f Jugendgefährdende Prostitution (prostitute, která ohrožuje mládež) zde je skutková postata vyličená takto: „*Wer der Prostitution*

1. in der Nähe einer Schule oder anderen Örtlichkeit, die zum Besuch durch Personen unter achtzehn Jahren bestimmt ist, oder

2. in einem Haus, in dem Personen unter achtzehn Jahren wohnen, in einer Weise nachgeht, die diese Personen sittlich gefährdet, wird mit Freiheitsstrafe bis zu einem Jahr oder mit Geldstrafe bestraft.“⁸⁶ Tento paragraf je téměř totožný s paragrafem 190 prostitute ohrožující mravní vývoj dětí podle českého trestního řádu, více se tomu budu věnovat v kapitole 4.

Následující trestný čin sice není přímo související s problematikou KSZD, ale je docela možné, jak jsem již uvedla v kapitole 1. 6 Rizikové faktory, že zkušenost s vlastním zneužíváním může být příčinou prostitute.

Trestný čin **Sexueller Mißbrauch von Kindern podle §176 (sexuální zneužívání dětí)**, kde je skutková podstata definována takto: „*(1) Wer sexuelle Handlungen an einer Person unter vierzehn Jahren (Kind) vornimmt oder an sich von dem Kind vornehmen läßt, wird mit Freiheitsstrafe von sechs Monaten bis zu zehn Jahren bestraft.*

(2) Ebenso wird bestraft, wer ein Kind dazu bestimmt, daß es sexuelle Handlungen an einem Dritten vornimmt oder von einem Dritten an sich

⁸⁵ Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>

⁸⁶ Překlad autorky práce: kdo provozuje prostituci

1. v blízkosti školy nebo v jiné lokalitě, která je určena k návštěvám osob mladší osmnácti let nebo

2. v domě, kde bydlí osoby mladší osmnácti let, která tyto osoby mravně ohrožuje, bude potrestána trestem odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem.

Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>

vornehmen läßt.“⁸⁷ Ve zvláště těžkých případech není možné, aby trest odnětí svobody byl nižší než jeden rok.

Ve čtvrtém odstavci se mluví o trestu odnětí svobody až na pět let pokud pachatel provádí sexuální praktiky před dítětem, nabádá, dítě aby takovéto sexuální praktiky provádělo, působí na něj prostřednictvím písemností, aby ho přiměl k sexuálním praktikám, které by provádělo na pachateli nebo třetí osobě, nebo před pachatelem či třetí osobou. Dále, bude potrestán stejně i pachatel, který na dítě působí prostřednictvím předkládání pornografických zobrazení, nebo přehrává nosiče s pornografickým materiálem.⁸⁸

Trest odnětí svobody od tří měsíců až na pět let bude potrestán ten, kdo nabízí dítě pro činy podle odstavců 1-4 nebo slibuje, že dítě dodá nebo se domlouvá s někým dalším k takovému činu.⁸⁹

Na tento paragraf navazuje §176a těžké sexuální zneužívání dětí a §176b sexuální zneužívání dětí s následkem smrti. Jak je již z názvu patrné, pokud pachatel způsobí při sexuálním zneužívání smrt dítěte, může být trest odnětí svobody od deseti let až na doživotí.⁹⁰

⁸⁷Překlad autorky práce: (1) Kdo spáchá sexuální praktiky na osobě mladší 14 let (dítě) nebo nechá od takového dítěte na sobě provádět, bude potrestán odnětím svobody od šesti měsíců až na deset let.

(2) Stejně tak bude potrestán ten, kdo dítě podněcuje, aby provádělo sexuální praktiky na třetí osobě nebo aby si je nechalo od třetí osoby provést
Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>

⁸⁸*Bundesministerium der Justiz* [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>

⁸⁹*Bundesministerium der Justiz* [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>

⁹⁰*Bundesministerium der Justiz* [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>

3.2 Zločiny v souvislosti s obchodem s dětmi

Tyto trestné činy se nacházejí ve zvláštní části a to konkrétně v osmnáctém oddílu. Tento oddíl se věnuje trestným činům proti osobní svobodě (Straftaten gegen die persönliche Freiheit).

Na rozdíl od českého trestního řádu mají obchod s lidmi rozdělený do několika paragrafů. Jeden se věnuje obchodu s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování nebo obchod s lidmi za účelem vykořisťování v nucené práci, nebo samostatný trestný čin obchodu s dětmi.

V souvislosti naším tématem nás v první řadě zajímá **§ 232 Menschenhandel zum Zweck der sexuellen Ausbeutung (obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování)**. Zde je skutková podstata charakterizována takto:

„(1) Wer eine andere Person unter Ausnutzung einer Zwangslage oder der Hilflosigkeit, die mit ihrem Aufenthalt in einem fremden Land verbunden ist, zur Aufnahme oder Fortsetzung der Prostitution oder dazu bringt, sexuelle Handlungen, durch die sie ausgebeutet wird, an oder vor dem Täter oder einem Dritten vorzunehmen oder von dem Täter oder einem Dritten an sich vornehmen zu lassen, wird mit Freiheitsstrafe von sechs Monaten bis zu zehn Jahren bestraft. Ebenso wird bestraft, wer eine Person unter einundzwanzig Jahren zur Aufnahme oder Fortsetzung der Prostitution oder zu den sonst in Satz 1 bezeichneten sexuellen Handlungen bringt.“⁹¹

Ani nás nepřekvapí, že pokus o tento trestný čin je trestný.

Třetí odstavec se věnuje možnosti odsouzení trestem odnětí svobody až na deset let pokud: *„1. das Opfer der Tat ein Kind (§ 176 Abs. 1) ist,*

⁹¹ Překlad autorky práce: (1) Kdo využije tísně nebo bezmoci jiné osoby, která je spojena jejím pobytem v cizí zemi, k zahájení nebo pokračování prostituce nebo ji přiměje k tomu, aby na pachateli nebo třetí osobě prováděla sexuální praktiky, kterými je vykořisťována, či aby na sobě tyto praktiky pachatelem nebo třetí osobou nechala provádět, bude potrestána trestem odnětí svobody od šesti měsíců do deseti let. Právě tak bude potrestán ten, kdo přivede osobu mladší jednadvaceti let k zahájení nebo pokračování prostituce nebo k jiným sexuálním praktikám, jak uvádí věta 1.

Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>

2. der Täter das Opfer bei der Tat körperlich schwer misshandelt oder durch die Tat in die Gefahr des Todes bringt oder

*3. der Täter die Tat gewerbsmäßig oder als Mitglied einer Bande, die sich zur fortgesetzten Begehung solcher Taten verbunden hat, begeht.*⁹²

Čtvrtý odstavec se odvolává na třetí odstavec, podle kterého budou potrestáni ti, kdo jinou osobu násilím nebo hrozbou nebo lstí přimějí k podstoupení nebo pokračování prostituce nebo jiným sexuálním praktikám. Dále kdo se zmocnil jiné osoby násilím nebo hrozbou nebo lstí a přiměje ji k zahájení nebo pokračování prostituce nebo jiných sexuálních praktik.

Pátý odstavec hovoří o méně závažných případech, které jsou uvedeny v předešlých odstavcích kdy, může být horní hranice trestu odnětí svobody až pět let.⁹³

Pro mé téma je nejdůležitější paragraf z oblasti trestných činů v souvislosti s obchodem s dětmi právě **§ 236 Kinderhandel (obchod s dětmi)**. Ten je charakterizován takto: *„(1) Wer sein noch nicht achtzehn Jahre altes Kind oder seinen noch nicht achtzehn Jahre alten Mündel oder Pflegling unter grober Vernachlässigung der Fürsorge- oder Erziehungspflicht einem anderen auf Dauer überlässt und dabei gegen Entgelt oder in der Absicht handelt, sich oder einen Dritten zu bereichern, wird mit Freiheitsstrafe bis zu fünf Jahren oder mit Geldstrafe bestraft. Ebenso wird bestraft, wer in den Fällen des Satzes 1 das Kind, den Mündel oder Pflegling auf Dauer bei sich aufnimmt und dafür ein Entgelt gewährt.*

⁹²Překlad autorky práce: 1. obětí činu je dítě (§ 176 odstavec 1.),

2. pachatel oběť při činu závažně tělesně týrá nebo ji tímto činem uvede do nebezpečí smrti nebo

3. pachatel čin provedl za úplatu nebo jako člen gangu, který takovou činnost opakovaně páchá.

Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>

⁹³Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>

(2) Wer unbefugt

1. die Adoption einer Person unter achtzehn Jahren vermittelt oder

2. eine Vermittlungstätigkeit ausübt, die zum Ziel hat, daß ein Dritter eine Person unter achtzehn Jahren auf Dauer bei sich aufnimmt,

und dabei gegen Entgelt oder in der Absicht handelt, sich oder einen Dritten zu bereichern, wird mit Freiheitsstrafe bis zu drei Jahren oder mit Geldstrafe bestraft. Ebenso wird bestraft, wer als Vermittler der Adoption einer Person unter achtzehn Jahren einer Person für die Erteilung der erforderlichen Zustimmung zur Adoption ein Entgelt gewährt. Bewirkt der Täter in den Fällen des Satzes 1, daß die vermittelte Person in das Inland oder in das Ausland verbracht wird, so ist die Strafe Freiheitsstrafe bis zu fünf Jahren oder Geldstrafe“⁹⁴

Opět je pokus trestný.

Čtvrtý odstavec pojednává o okolnostech, za kterých lze odsoudit pachatele trestem odnětí svobody až na deset let. Pachatel jedná ze ziskuchtivosti, za účelem výdělku nebo je člen gangu (u nás se to nazývá - organizovaná skupina). Dítě nebo zprostředkovanou osobu uvede v nebezpečí značného poškození tělesného či psychického vývoje.⁹⁵

⁹⁴Příklad autorky práce: (1) Kdo při hrubém zanedbání péče a výchovy přenechá jiné osobě dlouhodobě své nebo jemu do péče svěřené dítě mladší osmnácti let, a to za úplatu nebo v úmyslu obohatit sebe nebo třetí osobu, bude potrestán trestem odnětí svobody v délce trvání až 5 let nebo peněžitým trestem. Právě tak bude potrestán ten, kdo takové dítě dlouhodobě přijme a poskytuje za to úplatu.

(2) Kdo neoprávněně

1. zprostředkuje adopci osoby mladší osmnácti let nebo

2. provádí zprostředkovatelskou činnost, jejímž cílem je, že třetí osoba dlouhodobě přijme k sobě osobu mladší osmnácti let, a jedná tak za úplatu nebo v úmyslu obohatit sebe nebo třetí osobu, bude potrestán trestem odnětí svobody až tři roky nebo peněžitým trestem. Stejně tak bude potrestán ten, kdo jako zprostředkovatel adopce osoby mladší osmnácti let poskytl úplatu jiné osobě, za udělení potřebného souhlasu s adopcí. Zavínil-li pachatel výše uvedených činů zavlčení zprostředkované osoby do tuzemska nebo do zahraničí, je trest odnětí svobody až do výše pěti let nebo peněžitý trest

Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>

⁹⁵ Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>

Zajímavé je, že v případech odstavce 1 a 3, a v případech odstavce 2 a 3 může soud trest zmírnit nebo dokonce od něj upustit, pokud je provinění s ohledem na tělesné či duševní blaho dětí nepatrné.⁹⁶

Dalším závažným trestným činem v souvislosti s obchodem s dětmi je **Entziehung Minderjähriger podle § 235 (odebrání mladistvých)**. Zde hrozí trest odnětí svobody až na pět let pro toho, kdo: „*1. eine Person unter achtzehn Jahren mit Gewalt, durch Drohung mit einem empfindlichen Übel oder durch List oder*

2. ein Kind, ohne dessen Angehöriger zu sein, den Eltern, einem Elternteil, dem Vormund oder dem Pfleger entzieht oder vorenthält.

(2) Ebenso wird bestraft, wer ein Kind den Eltern, einem Elternteil, dem Vormund oder dem Pfleger

1. entzieht, um es in das Ausland zu verbringen, oder

2. im Ausland vorenthält, nachdem es dorthin verbracht worden ist oder es sich dorthin begeben hat.

(3) In den Fällen des Absatzes 1 Nr. 2 und des Absatzes 2 Nr. 1 ist der Versuch strafbar.“⁹⁷

Odsoudit pachatele k navýšenému trestu od jednoho roku až k deseti letům, je možné, podle odstavce čtyři, pokud pachatel oběť uvádí při činu v nebezpečí

⁹⁶Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>

⁹⁷ Překlad autorky práce: 1. odebere nebo zadržuje osobu mladší osmnácti let násilím, hrozbou nebo lstí nebo

2. dítě odebere nebo zadržuje, aniž by byl jeho příbuzným, rodičem, jedním z rodičů, poručníkem nebo pěstounem.

(2) stejně tak bude potrestán ten, kdo rodičům, jednomu z rodičů, poručníkovi nebo pěstounovi dítě

1. odebere, aby ho přepravil do zahraničí nebo

2. v zahraničí neprávem zadržoval, poté co ho tam dopravil, nebo se tam vydalo samo.

(3) V případech odstavce 1 čísla 2 a odstavce 2 čísla 1 je pokus trestný.

Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>.

těžkému ublížení na zdraví, nebo nebezpečí smrti, nebo v nebezpečí značného poškození na těle či psychickém vývoji. Také čin spáchaný za protihodnotu nebo v úmyslu obohatit sebe nebo třetí osobu vede k tomuto trestu. Pokud pachatel způsobí smrt oběti, tak trest odnětí svobody neklesne pod tři roky, to je předmětem odstavce pět. Ale na druhou stranu v méně těžkých případech může být trest odnětí svobody od šesti měsíců až na pět let, jedná se o odstavec 4. V méně těžkých případech odstavce 5 bude trest odnětí svobody až na deset let.⁹⁸

3.3 Zločiny v souvislosti s dětskou pornografií

Tyto trestné činy se opět nacházejí ve zvláštní části a to ve třinácté části, která se nazývá trestné činy proti sexuálnímu sebeurčení. Jedná se o **Verbreitung pornographischer Schriften podle § 184 (šíření pornografických spisů)**. Kde je skutková podstata charakterizována takto: „(1) *Wer pornographische Schriften (§ 11 Abs. 3)*

1. *einer Person unter achtzehn Jahren anbietet, überläßt oder zugänglich macht,*
2. *an einem Ort, der Personen unter achtzehn Jahren zugänglich ist oder von ihnen eingesehen werden kann, ausstellt, anschlägt, vorführt oder sonst zugänglich macht,*
3. *im Einzelhandel außerhalb von Geschäftsräumen, in Kiosken oder anderen Verkaufsstellen, die der Kunde nicht zu betreten pflegt, im Versandhandel oder in gewerblichen Leihbüchereien oder Lesezirkeln einem anderen anbietet oder überläßt,*
- 3a. *im Wege gewerblicher Vermietung oder vergleichbarer gewerblicher Gewährung des Gebrauchs, ausgenommen in Ladengeschäften, die Personen unter achtzehn Jahren nicht zugänglich sind und von ihnen nicht eingesehen werden können, einem anderen anbietet oder überläßt,*

⁹⁸Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>.

4. im Wege des Versandhandels einzuführen unternimmt,
 5. öffentlich an einem Ort, der Personen unter achtzehn Jahren zugänglich ist oder von ihnen eingesehen werden kann, oder durch Verbreiten von Schriften außerhalb des Geschäftsverkehrs mit dem einschlägigen Handel anbietet, ankündigt oder anpreist,
 6. an einen anderen gelangen läßt, ohne von diesem hierzu aufgefordert zu sein,
 7. in einer öffentlichen Filmvorführung gegen ein Entgelt zeigt, das ganz oder überwiegend für diese Vorführung verlangt wird,
 8. herstellt, bezieht, liefert, vorrätig hält oder einzuführen unternimmt, um sie oder aus ihnen gewonnene Stücke im Sinne der Nummern 1 bis 7 zu verwenden oder einem anderen eine solche Verwendung zu ermöglichen, oder
 9. auszuführen unternimmt, um sie oder aus ihnen gewonnene Stücke im Ausland unter Verstoß gegen die dort geltenden Strafvorschriften zu verbreiten oder öffentlich zugänglich zu machen oder eine solche Verwendung zu ermöglichen,
- wird mit Freiheitsstrafe bis zu einem Jahr oder mit Geldstrafe bestraft.⁹⁹

⁹⁹ Překlad autorky práce. (1) kdo pornografické písemnosti

1. nabídne, přenechá nebo zpřístupní osobě mladší osmnácti let
2. vystavuje, předvádí nebo jinak zpřístupňuje na místě, které je přístupné osobám mladším osmnácti let nebo na něž se mohou dívat,
3. někomu jinému nabízí nebo přenechá v maloobchodě mimo obchodní prostory (může se jednat o prostor před obchodem), ve stánku nebo v jiných prodejnách, do kterých zákazníci nevstupují, v zásilkovém obchodě nebo v půjčovně knih nebo čtenářském kroužku
- 3a. nabízí nebo přenechá formou pronájmu nebo srovnatelného obchodního využití, kromě obchodů, které nejsou přístupné osobám mladším osmnácti let a nemohou do nich nahlížet,
4. komerčně nabízí v zásilkovém obchodě,
5. nabízí, oznamuje, nebo propaguje veřejně na místě, které je přístupné osobám mladším osmnácti let nebo do nich mohou nahlížet nebo šíří písemnosti mimo obchodní styk,
6. někomu jinému doručí, aniž by byl k tomu vyzván
7. ukazuje ve veřejném filmovém představení za úplatu, která je celá nebo její převážná část za toto představení,
8. vyrobil, odebírá, dodává, má v zásobě nebo dováží, aby je použil nebo jejich části ve smyslu čísla 1. až 7. nebo aby někomu jinému takové použití umožnil, nebo
9. vyvází, aby je použil nebo jejich části v zahraničí pod proviněním proti tamním platným trestně právním ustanovením nebo veřejně zpřístupňuje nebo takové využití umožní, bude potrestán trestem odnětí svobody až na jeden rok nebo peněžním trestem.

V § 184a jde o šíření pornografických materiálů s násilnostmi a sexuálními styky se zvířaty. Člověk, který to rozšiřuje, veřejně vystavuje nebo jinak zpřístupní, může být potrestán až na tři léta odnětí svobody nebo peněžním trestem.¹⁰⁰ Protože se tento paragraf jinak nevěnuje dětem, nebudu se mu věnovat více, ale považovala jsem za nutné ho uvést, abych nenarušila posloupnost paragrafů.

Následující paragraf, se přímo věnuje dětské pornografii, a to §184b

Verbreitung, Erwerb und Besitz kinderpornographischer Schriften

(šíření, pořizování a držení pornografických spisů s dětmi). „(1) *Wer*

pornographische Schriften (§ 11 Abs. 3), die sexuelle Handlungen von, an oder vor Kindern (§ 176 Abs. 1) zum Gegenstand haben (kinderpornographische Schriften),

1. verbreitet,

2. öffentlich ausstellt, anschlägt, vorführt oder sonst zugänglich macht oder

3. herstellt, bezieht, liefert, vorrätig hält, anbietet, ankündigt, anpreist, einzuführen oder auszuführen unternimmt, um sie oder aus ihnen gewonnene Stücke im Sinne der Nummer 1 oder Nummer 2 zu verwenden oder einem anderen eine solche Verwendung zu ermöglichen,

wird mit Freiheitsstrafe von drei Monaten bis zu fünf Jahren bestraft.

(2) Ebenso wird bestraft, wer es unternimmt, einem anderen den Besitz von kinderpornographischen Schriften zu verschaffen, die ein tatsächliches oder wirklichkeitsnahes Geschehen wiedergeben.“¹⁰¹

Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>.

¹⁰⁰ Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>.

¹⁰¹ Překlad autorky práce: (1) kdo pornografické spisy, které obsahují sexuální praktiky dětí, na dětech nebo před dětmi,
1. rozšiřuje

Navýšení trestu až na deset let odnětí svobody v případech odstavce 1 nebo odstavce 2 jde, pokud jsou splněny následující přitěžující okolnosti. Pachatel to dělá za úplatu nebo jako člen gangu (u nás se to nazývá organizovaná skupina) atd.¹⁰²

„(4) Wer es unternimmt, sich den Besitz von kinderpornographischen Schriften zu verschaffen, die ein tatsächliches oder wirklichkeitsnahes Geschehen wiedergeben, wird mit Freiheitsstrafe bis zu zwei Jahren oder mit Geldstrafe bestraft. Ebenso wird bestraft, wer die in Satz 1 bezeichneten Schriften besitzt.“¹⁰³

Následující paragraf se již výslovně nevěnuje dětem, ale mladistvým. **§ 184c Verbreitung, Erwerb und Besitz jugendpornographischer Schriften (šíření, pořizování a držení pornografických spisů s mladistvými).**

„(1) Wer pornographische Schriften (§ 11 Abs. 3), die sexuelle Handlungen von, an oder vor Personen von vierzehn bis achtzehn Jahren zum Gegenstand haben (jugendpornographische Schriften),

1. verbreitet,

2. öffentlich ausstellt, anschlägt, vorführt oder sonst zugänglich macht oder

2. vystaví na veřejném místě, promítá nebo jinak zpřístupní nebo

3. vyrobí, odebírá, dodává, má v zásobě, nabízí, oznamuje, vychvaluje, dováží nebo vyváží, aby použil části ve smyslu čísla 1 nebo čísla 2 nebo druhému takové použití umožní, bude trest odnětí svobody od tří let až na pět let.

(2) stejně tak bude potrestán ten, kdo zajistí druhému vlastnictví pornografie s dětmi, která obsahuje skutečné nebo skutečnosti blízké události.

Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>.

¹⁰² Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>.

¹⁰³ Překlad autorky práce: (4) kdo se snaží si opatřit pornografii s dětmi, která obsahuje skutečné nebo skutečnosti blízké události, bude potrestán trestem odnětím svobody až na dva roky nebo peněžním trestem. Stejně tak bude potrestán ten, kdo vlastní takto označené spisy ve větě 1.

Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>.

3. *herstellt, bezieht, liefert, vorrätig hält, anbietet, ankündigt, anpreist, einzuführen oder auszuführen unternimmt, um sie oder aus ihnen gewonnene Stücke im Sinne der Nummer 1 oder Nummer 2 zu verwenden oder einem anderen eine solche Verwendung zu ermöglichen, wird mit Freiheitsstrafe bis zu drei Jahren oder mit Geldstrafe bestraft.*

*(2) Ebenso wird bestraft, wer es unternimmt, einem anderen den Besitz von jugendpornographischen Schriften zu verschaffen, die ein tatsächliches oder wirklichkeitsnahes Geschehen wiedergeben.*¹⁰⁴

Stejně jako v předchozím paragrafu se může trestní sazba navýšit až na pět let, pokud pachatel jedná za úplatu nebo jako člen gangu.

A ten kdo se snaží si opatřit pornografické spisy s mladistvými, které zobrazují skutečné nebo skutečnosti podobné události, může být potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem. Zajímavé je, že tuto větu nelze aplikovat na jednání osob v souvislosti s takovými pornografickými spisy s mladistvými, které byly vytvořeny osobami mladšími osmnácti let se souhlasem zobrazených osob.¹⁰⁵ Chápu to tak, že pokud osoba mladší osmnácti let natočí další osobu mladší osmnácti let s jejím souhlasem, nebude potrestána.

¹⁰⁴Překlad autorky práce: (1) kdo pornografické spisy, které obsahují sexuální praktiky osob od čtrnácti až do osmnácti let, na nich nebo před nimi

1. rozšiřuje

2. veřejně vystavuje, předvádí nebo jinak zpřístupní nebo

3. vyrobí, odebírá, dodává, má v zásobě, nabízí, oznamuje, vychvaluje nebo vyváží, aby je nebo jejich části použil ve smyslu čísla 1 nebo čísla 2 nebo druhému umožní takové použití, bude trest odnětí svobody až na tři léta nebo peněžním trestem.

(2)stejně tak bude potrestán ten, kdo zajistí jinému opatření pornografických spisů s mladistvými, které obsahují skutečné nebo skutečnosti blízké události.

Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>.

¹⁰⁵ *Bundesministerium der Justiz* [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>.

§184d Verbreitung pornographischer Darbietungen durch Rundfunk, Medien- oder Teledienste (šíření pornografie prostřednictvím rozhlasu, medií nebo televize). „Nach den §§ 184 bis 184c wird auch bestraft, wer eine pornographische Darbietung durch Rundfunk, Medien- oder Teledienste verbreitet. In den Fällen des § 184 Abs. 1 ist Satz 1 bei einer Verbreitung durch Medien- oder Teledienste nicht anzuwenden, wenn durch technische oder sonstige Vorkehrungen sichergestellt ist, dass die pornographische Darbietung Personen unter achtzehn Jahren nicht zugänglich ist.“¹⁰⁶

¹⁰⁶ Překlad autorky práce: Podle §184 až § 184c bude potrestán ten, kdo rozšiřuje pornografii prostřednictvím rozhlasu, medií nebo televize. V případech § 184 odstavce není možné použít větu 1, pokud je technickými nebo jinými opatřeními zajištěno, že pornografická nabídka je nepřístupná osobám mladší osmnácti let.
Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>.

4 Srovnání jednotlivých trestných činů podle českého a německého trestního zákoníku

Na tomto místě budu srovnávat jednotlivé paragrafy a vždy s ohledem na jednotlivé formy KSZD. Tedy s ohledem na dětskou prostituci, na obchod s dětmi a na dětskou pornografii.

4.1 Trestné činy v souvislosti s dětskou prostitucí

Stejně jako jsem začala výše, začnu i zde trestným činem **kuplířství**, který mají obě země téměř totožný. V tomto případě je u nás nejvyšší trest odnětí svobody až na patnáct let, pokud pachatel tento čin spáchá např. jako člen organizované skupiny. V Německu je v tomto případě nejvyšší trest odnětí svobody až na pět let.

Dalším trestným činem, který má jen Německý trestní zákoník, je **§180a vykořisťování prostituujících osob**, zde je opět nejvyšší sazba trestu odnětí svobody až na tři léta. U nás, jak jsem již napsala, se tento § nevyskytuje, ale význam slova vykořisťování – kořistění je v českém zákoníku obsažen v trestném činu kuplířství.

Český trestní zákoník nezná trestný čin **podporování sexuální aktivity nezletilých**. Já bych tento paragraf přirovnala k §202 **svádění k pohlavnímu styku**. Oba tyto paragrafy mají stejně vysoký trest odnětí svobody, až na pět let. Náš trestní zákoník poskytuje vyšší ochranu osobám mladším patnácti let. V obou případech se mluví o úplatě, která navyšuje trest odnětí svobody až na pět let.

Trestný čin **ohrožování výchovy dítěte** německý trestní zákoník nezná, ani jsem nic podobného nenalezla, s čím bych to mohla srovnat. Proto se tomu nadále nebudu věnovat.

Trestný čin **pohlavního zneužívání** § 187 podle českého trestního zákoníku celkem koresponduje se **sexuálním zneužíváním dětí** podle § 176 německého

trestního zákoníku. Rozdíl je zde ve věku dítěte, kterému je zde poskytována ochrana. V českém trestním zákoníku se jedná o dítě mladší patnácti let, kdežto v německém trestním zákoníku se jedná o dítě mladší čtrnácti let. V obou případech je nejvyšší trest odnětí svobody až na deset let. Pachatel, který tímto činem způsobí smrt dítěte, může u nás dostat trest odnětí svobody až na 18 let, ale v Německu dostane až trest odnětí svobody na doživotí. K pohlavnímu zneužívání podle českého trestního zákoníku by se ještě dal přirovnat další trestný čin z německého trestního řádu, a to **sexuální zneužívání mladistvých** podle § 182. Rozdíl je zde ve věku ochraňovaných osob, jedná se o osoby mladistvé a proto je zde rozdíl i ve výši trestů, ty jsou nižší.

Německý trestní zákoník obsahuje paragraf, který se věnuje **provozování zakázané prostituce** podle § 184e. Jsem si vědoma, že tento paragraf nijak nesouvisí s fenoménem komerčního sexuálního zneužívání dětí, ale velmi mě zaujalo, že náš trestní zákoník nic takového neobsahuje.

Dalšími téměř stejnými trestnými činy jsou: **prostituce, která ohrožuje mládež** §184f podle německého trestního zákoníku a **prostituce ohrožující mravní vývoj dětí** §190 podle českého trestního zákoníku. V obou případech se jedná o provozování prostituce v blízkosti školy, nebo v jiných lokalitách, které jsou určené k návštěvám osob mladších osmnácti let. U nás bude potrestán trestem odnětí až na dvě léta, v Německu bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

4.2 Trestné činy v souvislosti s obchodem s dětmi

Náš trestní zákoník obsahuje pouze jeden paragraf, který se týká obchodu s dětmi, a to **obchodování s lidmi** podle § 168. Německý trestní zákoník obsahuje několik paragrafů, které se týkají obchodu s dětmi. Jedná se o **obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování** podle § 232, dále **obchodování s dětmi** podle § 236, a **odebrání mladistvých** podle § 235. Český jediný paragraf, který se věnuje tomuto tématu, je velmi obsáhlý a dalo

by se říci, že obsahuje téměř všechny skutečnosti obsažené, v jednotlivých výše uvedených německých paragrafech.

4.3 Trestné činy v souvislosti s dětskou pornografií

Téměř totožné, i podle názvu jsou paragrafy, které se věnují šíření pornografie. Jedná se o **šíření pornografických spisů** § 184 podle německého trestního zákoníku a **šíření pornografie** § 191 podle českého trestního zákoníku. Trest odnětí svobody je u obou až na jeden rok. Opět tento český paragraf obsahuje i šíření pornografických materiálů s násilnostmi nebo sexuálními styky se zvířaty, kdežto německý trestní zákoník k tomuto tématu má vlastní paragraf 184a.

Další téměř totožné jsou paragrafy 184b **šíření, pořizování a držení pornografických spisů s dětmi** podle německého trestního zákoníku a § 192 **výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií**. Podle přitěžujících okolností u nás může být pachatel odsouzen až na osm let odnětí svobody, přitom v Německu to může být až na deset let odnětí svobody.

§ 184c šíření, pořizování a držení pornografických spisů s mladistvými podle německého trestního zákoníku je opět ve zvláštním paragrafu, na rozdíl od českého trestního zákoníku, a patrně protože u nás je dítětem osoba mladší osmnácti let. Předchozí český paragraf **výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií** § 192 obsahuje tedy i tento německý paragraf. V Německu totiž rozlišují děti do čtrnácti let (Kind), a mladistvé mezi čtrnáctým a osmnáctým rokem (Jugendlichen), ale podle úmluvy o právech dítěte by za dítě měla být považována osoba mladší osmnácti let. Pokud se jedná o trestní sazby, jsou v tomto paragrafu 184c nižší, než kdyby se jednalo o děti.

Náš trestní zákoník ještě obsahuje trestný čin **zneužití dítěte k výrobě pornografie** podle § 193. Německý trestní zákoník nic takového neobsahuje, takže to nemám s čím srovnat.

Na rozdíl od našeho trestního zákoníku, německý obsahuje ještě **§184d šíření pornografie prostřednictvím rozhlasu, medií nebo televize**. Tento paragraf

je opět obsažen ve výše uvedeném českém paragrafu a to v § 191 **šíření pornografie**.

Nakonec by se dalo říci, že oba trestní zákoníky, co se týče paragrafů v souvislosti s komerčním sexuálním zneužíváním, si jsou velmi podobné. Ani se nedá říci, zda je jeden nebo druhý přísnější, oba mají vcelku tresty stejné. V nějakém paragrafu je přísnější jeden a v jiném paragrafu je zase přísnější ten druhý. Německý trestní zákoník má více jednotlivých paragrafů k danému problému, kdežto my máme např. k obchodu s dětmi jen jeden. Když hledáme jednu konkrétní situaci, (např. obchod s dětmi) lépe se v tom zorientujeme a hned najdeme konkrétní paragraf, který se přímo věnuje dané problematice (obchodu s dětmi). V našem trestním zákoníku musíme projít celý paragraf a vyloženě hledat kde se mluví o dítěti. Možná že by neškodilo, kdyby náš trestní zákoník také obsahoval více jednotlivých paragrafů, takto rozdělených.

Jak jsem již psala dříve, podle Úmluvy o právech dítěte se dítětem rozumí každá lidská bytost mladší osmnácti let, pokud není dosaženo zletilosti dříve, podle právního řádu, jenž se na dítě vztahuje.¹⁰⁷ Německé právo ale rozlišuje děti (Kind) do čtrnácti let a mladistvé od čtrnácti let a osmnácti let (Jugendlichen).

¹⁰⁷ *Informační centrum OSN v Praze* [online]. 1989 [cit. 2011-04-15]. Úmluva o právech dítěte. Dostupné z WWW: <<http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/umluva-o-pravech-ditete.pdf>>.

Závěr

Cílem mé práce bylo poskytnout čtenáři základní informace o trestně právní úpravě fenoménu KSZD v České republice a v Německu a jejich srovnání.

Podstatné na tomto tématu je, že se týká dětí, které mají právo na ochranu před útoky kohokoli. Právo na ochranu je zakotveno v Úmluvě o právech dítěte. Jak jsme si mohli všimnout, u většiny trestných činů, které se týkají této problematiky, je poskytnuta zvláštní ochrana dětem, které ještě nedosáhly patnáctého roku věku. Z literatury jsem zjistila, že právě tyto děti jsou stále častější obětí sexuálních útoků, většinou pro svou nezkušenost. Pro mnohé pachatele jsou mladší děti atraktivnější a dají se snadněji ovládat. V německém právu větší ochrany se dostává osobám mladším čtrnácti let, které přímo nazývají dětmi (Kind). Dále mají děti rozděleny od čtrnácti let do osmnácti let a ty nazývají mladistvými (Jugendlichen). Při srovnávání jednotlivých paragrafů, z německého a českého trestního zákoníku jsem postupovala tak, že jsem srovnávala vždy paragrafy k jedné z forem komerčního sexuálního zneužívání. Moje teze se nepotvrdila, při srovnání jsem došla k závěru, že německý a český trestní zákoník si jsou velmi podobní v souvislosti s KSZD, protože tyto zákoníky reagují na mezinárodní dokumenty vztahující se k tomuto problému. Celkově nemohu říci, že by byl jeden či druhý trestní zákoník lepší. Oba dva na trestné činy reagují téměř stejnými tresty i celkově obsahují velmi podobné skutečnosti. Na druhou stranu, ale musím říci, že německý trestní zákoník se mi zdá přehlednější a většinou k jednotlivým problematikám mají více paragrafů, tedy mají to více rozdělené např. na děti a dospělé atp. Cílem bylo poskytnout základní informace o trestně právní úpravě fenoménu KSZD v České republice a v Německu a jejich srovnání. Tento cíl jsem splnila v rámci možností. Tato práce by také mohla přispět k porozumění v oblasti česko-německé spolupráce, která by předcházela fenoménu KSZD.

Seznam literatury

MILFAIT, René. Komerční sexualizované násilí na dětech. Praha : Portál, 2008. 216 s. ISBBN 978-80-7367-320-8.

NOVÝ TRESTNÍ ZÁKONÍK : právní stav ke dni 1. ledna 2010: úplné znění právních předpisů s názvy paragrafů a věcným rejstříkem. Praha: Beck, 2009. 534 s. ISBN 978-80-7400-217-5.

ŠÁMAL. P a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, 2011 s. ISBN 978-80-7400-178-9.

VANÍČKOVÁ, Eva. Dětská prostituce. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 136 s. ISBN 80-247-1138-9.

VANÍČKOVÁ, Eva ; PROVAZNÍK, Kamil; HADJ-MOUSSOVÁ, Zuzana. *Sexuální zneužívání dětí I.díl*. Praha : Karolinum, 1997. 82 s. ISBN 80-7184-479-9.

Internetové zdroje

Bundesministerium der Justiz [online]. 1998 [cit. 2011-04-10]. Strafgesetzbuch. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/stgb/gesamt.pdf>>.

Informační centrum OSN v Praze [online]. 1989 [cit. 2011-04-15]. Úmluva o právech dítěte. Dostupné z WWW: <<http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/umluva-o-pravech-ditete.pdf>>.

Mvcr.cz [online]. 2006 [cit. 2011-04-21]. Národní plán boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí na období 2006-2008. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2006/komercni06.pdf>>.

Www.ecpat.net [online]. 2008 [cit. 2011-04-19]. Dritter Weltkongress gegen sexuelle Ausbeutung von Kindern und Jugendlichen. Dostupné z WWW: <<http://www.ecpat.net/EI/Updates/DEWCIIIOutcome.pdf>>.